

NURDAĞI(GAZİANTEP)
NURDAĞI İLÇESİ
1/25000 VE 1/5000 ÖLÇEKLİ
NAZIM İMAR PLANI REVİZYONU
PLAN AÇIKLAMA RAPORU

2021

MİRAY ŞEHİR PLANLAMA

BAHÇELİEVLER MAHALLESİ 197 NOLU SOKAK NO : 7/1 TEL: 05393441095
İSLAHİYE-GAZİANTEP

1. GAZİANTEP İLİ VE PLANLAMA ALANI GENEL BİLGİLERİ

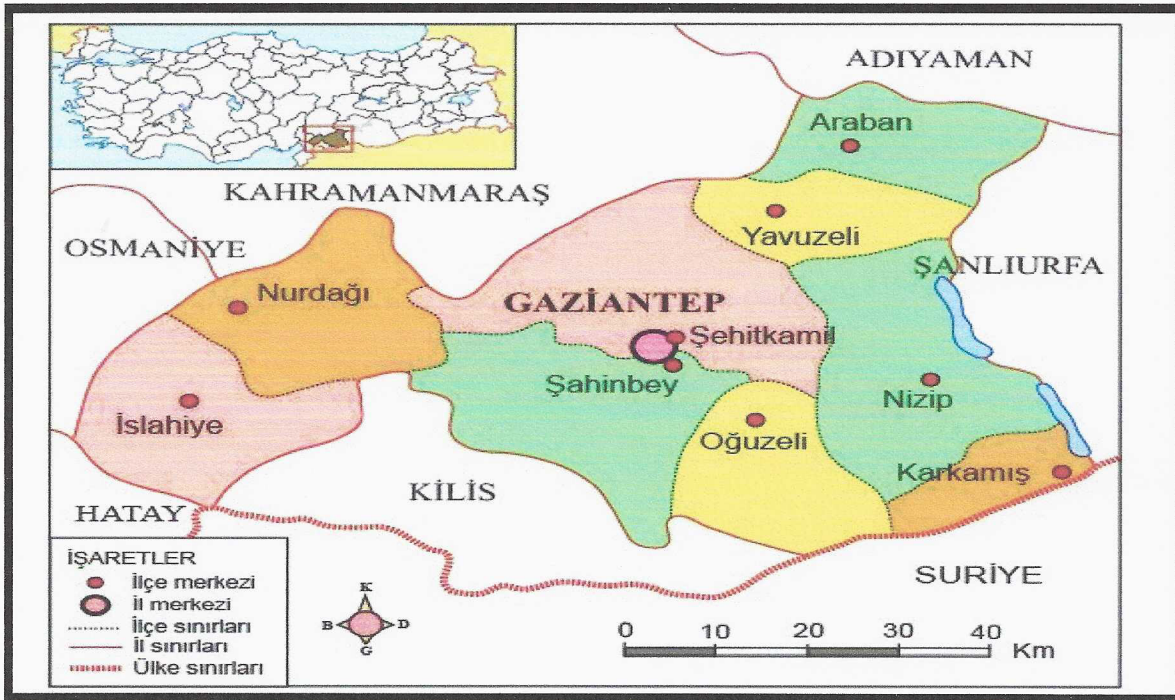
Gaziantep, Akdeniz Bölgesi ile Güneydoğu Anadolu Bölgesinin birleştiği noktada konumlanan ve Suriye ile sınır komşusu olan, 38°-38° doğu boylamları ile 36° - 37° kuzey enlemleri arasında bulunan bir kenttir.

Büyük bölümü Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin batı kesiminde, bir bölümü de Akdeniz bölgesinin doğusunda yer alan Gaziantep topraklarını Akdeniz'den ayıran Amanos (Nur) Dağları batıda Osmaniye'yle, Fırat Irmağı da doğuda ilin Şanlıurfa'yla arasında ki doğal sınırını çizer.

Gaziantep doğusunda Şanlıurfa'nın Birecik ve Halfeti ilçeleri, batısında Osmaniye'nin Bahçe ilçesi, güneybatısında Hatay'ın Hassa İlçesi, kuzeyinde Kahramanmaraş'ın Pazarcık İlçesi, kuzeydoğusunda Adıyaman, güneyinde Suriye ve güneybatısında Kilis il sınırlarıyla çevrilidir.

Gaziantep 6.887 km²'lik alanıyla Türkiye topraklarının yaklaşık olarak %49,1'lik bölümünü kapsamaktadır. Genelde dalgalı ve engebeli bir arazi yapısına sahiptir. İl merkezinin denizden yüksekliği 850 metredir. Yüzey alanının yaklaşık %49,52' sini dağlar, %49, 27' sini ise ovalar kaplamaktadır. Güneydoğu Torosların uzantıları olan Sof dağlarının bulunduğu ilde ayrıca Dülükbaba, Sam, Ganibaba ve Sarıkaya Dağları da yer almaktadır. İslahiye, Barak, Araban, Yavuzeli ve Oğuzeli ilin önemli ovalarını oluşturmaktadır.

Gaziantep'in kara, hava ve demiryolu ulaşımı gelişmiştir. Kent TEM Otoyolu ve D-400 Karayolu ile Adana'ya, Mersin ve İskenderun Limanlarına ve Anadolu'ya, Şanlıurfa üstünden Diyarbakır ve Güneydoğu kentlerine bağlanmaktadır. Gaziantep Türkiye'nin Ortadoğu'ya açılan kapısı olup, Demiryolu ağı ile ülkenin tüm bölgelerine ve Ortadoğu'ya bağlanır. Gaziantep Havalimanının da uluslararası niteliğe ulaşmış olması mal, hizmet ve ziyaretçi akışını yoğunlaştırmaktadır.

Şekil. 1 : Gaziantep İl ve İlçe Haritası

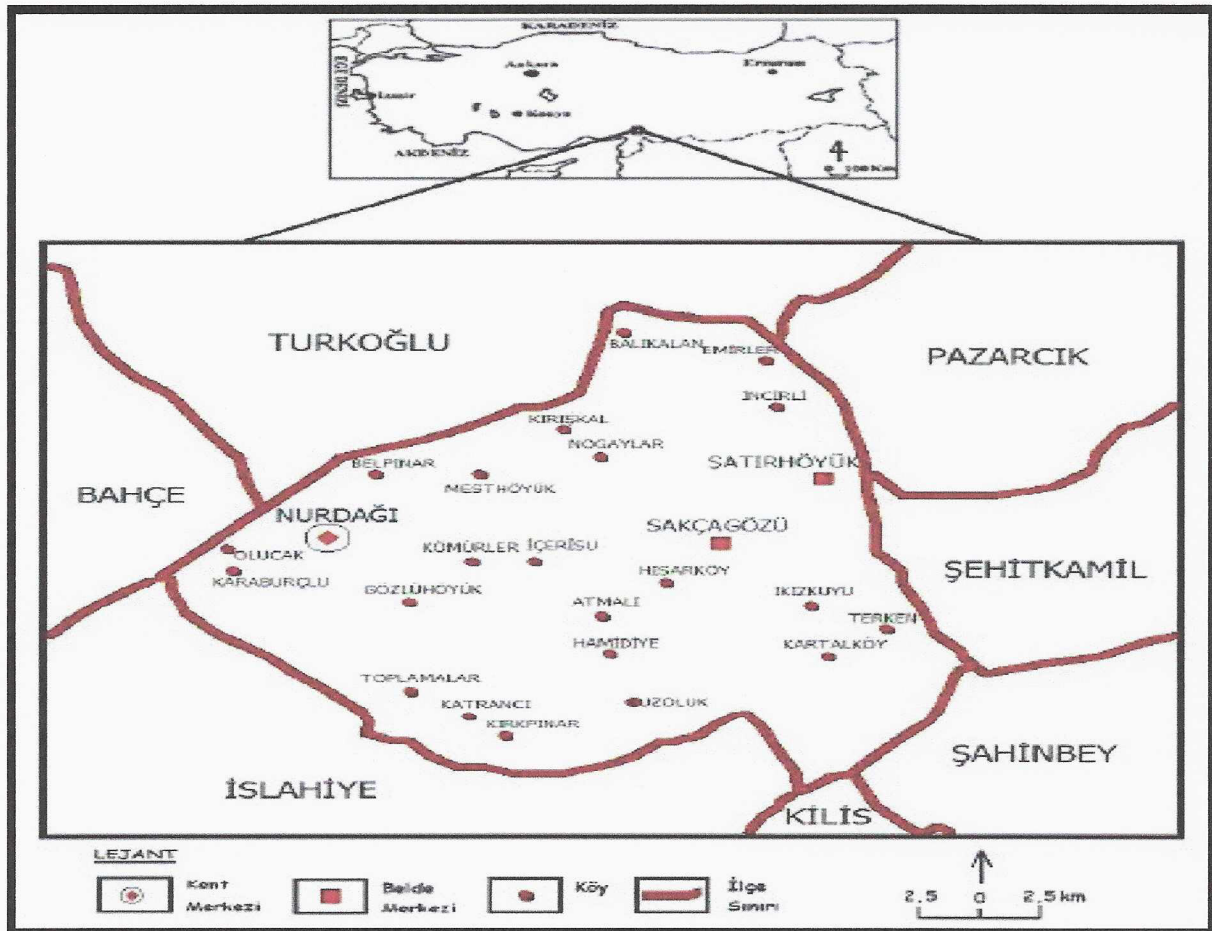
2. PLANLAMA ALANININ KONUMU VE YAKIN ÇEVRESİ

Nurdağı İlçesi, Akdeniz Bölgesi'nin Adana Bölümü'nde bulunmakta olup, idari açıdan Gaziantep iline bağlı dokuz ilçeden, nüfus ve yüzölçümü bakımından beşinci büyüklükte olanıdır. Adana-Gaziantep karayolunun kavşak noktasında bulunan ilçe Akdeniz'i Doğu ve Güneydoğu Anadolu'ya bağlayan ana kara ve demiryolları üzerinde gelişme göstermiştir.

Nurdağı İlçesi, 37°-38° kuzey paralelleri ile 36°-37° doğu meridyenleri arasında yer alır İlçe bağlı bulunduğu Gaziantep ili dışında Osmaniye, Kahramanmaraş ve Kilis illeri ile de komşudur. Nurdağı doğuda Şahinbey ve Şehitkamil (Gaziantep merkez ilçeleri), kuzeyde Türkoğlu ve Pazarcık(Kahramanmaraş), batıda Bahçe (Osmaniye) güneyde ise İslahiye (Gaziantep) ilçeleri ile çevrilidir.

Deniz seviyesinden yüksekliği 570 m., olan ilçenin yüzölçümü 798 km²'dir. Bu yüzölçümünün % 34'ünü düzlükler oluştururken geriye kalan % 66'lık arazi dağlık ve engebeli alanlardan oluşmaktadır. Bu durum ilçede gerçek ve izdüşümsel alanlar arasında belirgin bir fark olduğunun göstergesidir.

Nurdağı İlçesi, Kızıldeniz – Gor Çukurluğu fay sistemine bağlı oluşan, KKD – GGB doğrultulu uzanan Hatay – K.Maraş grabeni üzerinde Amik, İslahiye Ovası ile Türkoğlu, K.Maraş ovası arasında yer alır. Nurdağı ilçesi genelde arızalı bir röliyefe sahiptir, doğusunda ilçeyi sınırlandıran Kartal Dağları ve uzantıları uzanır iken batıda yörenin en uzun ve yüksek kütesini oluşturan Amanoslar ilçenin doğal sınırını belirlemektedir.

Şekil. 2 : Nurdağı İlçesi Ve Yakın Çevresi

3. PLANLAMA ALANININ DOĞAL YAPISI

3.1 Jeolojik Yapısı

Nurdağı İlçesi ve yakın çevresi jeolojik özellikleri açısından çeşitlilik arzeder. İlçede yapılan araştırmalarda Paleozoik, Mesozoik, Tersiyer ve Kuaterner dönemlerine ait arazilere rastlanmaktadır.

Nurdağı İlçesi, her ne kadar tüm jeolojik devirlere ait arazilere rastlansa da sahaya asıl görünümünü Üst Kretase'de en şiddetli aşamasını yaşayan Alp Orojenezi ve sonrasında gelişen olaylar vermiştir.

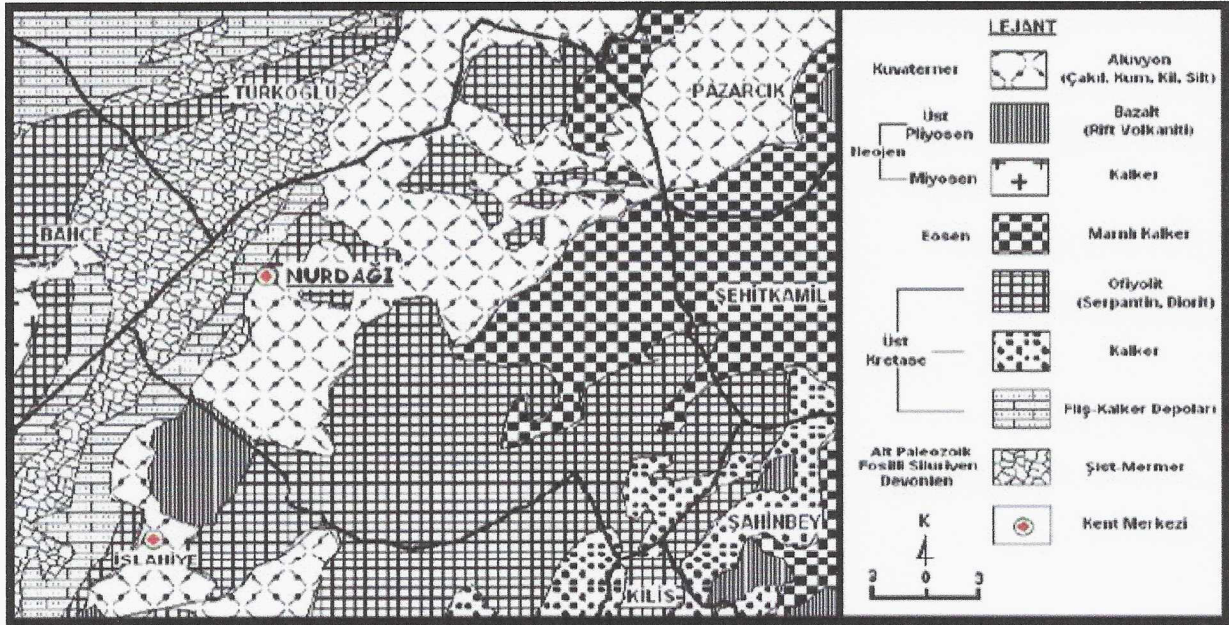
Jeolojik açıdan bir mozaik görünümünde olan ilçenin batısında uzanan Amanos dağlarının nüvesini, merkezi ve kuzey kısmında alt Paleozoik yaşlı (Silüriyen-Devoniyen) şistler, mermerler, fillatlar, kuvarsitler ile bunların altında bulunan daha yaşlı ante-Kambriyen arazilerden kristalen şistler oluştururlar (Ardos, 1995: 141).

Paleozoik arazilerin üzerinde ise Jura-Kretase yaşlı kalker ve konglomeralar ile kompresif özellikte ofiyolitik (yeşil) kayalar (serpantin, diorit, granodiorit) yer almaktadır.

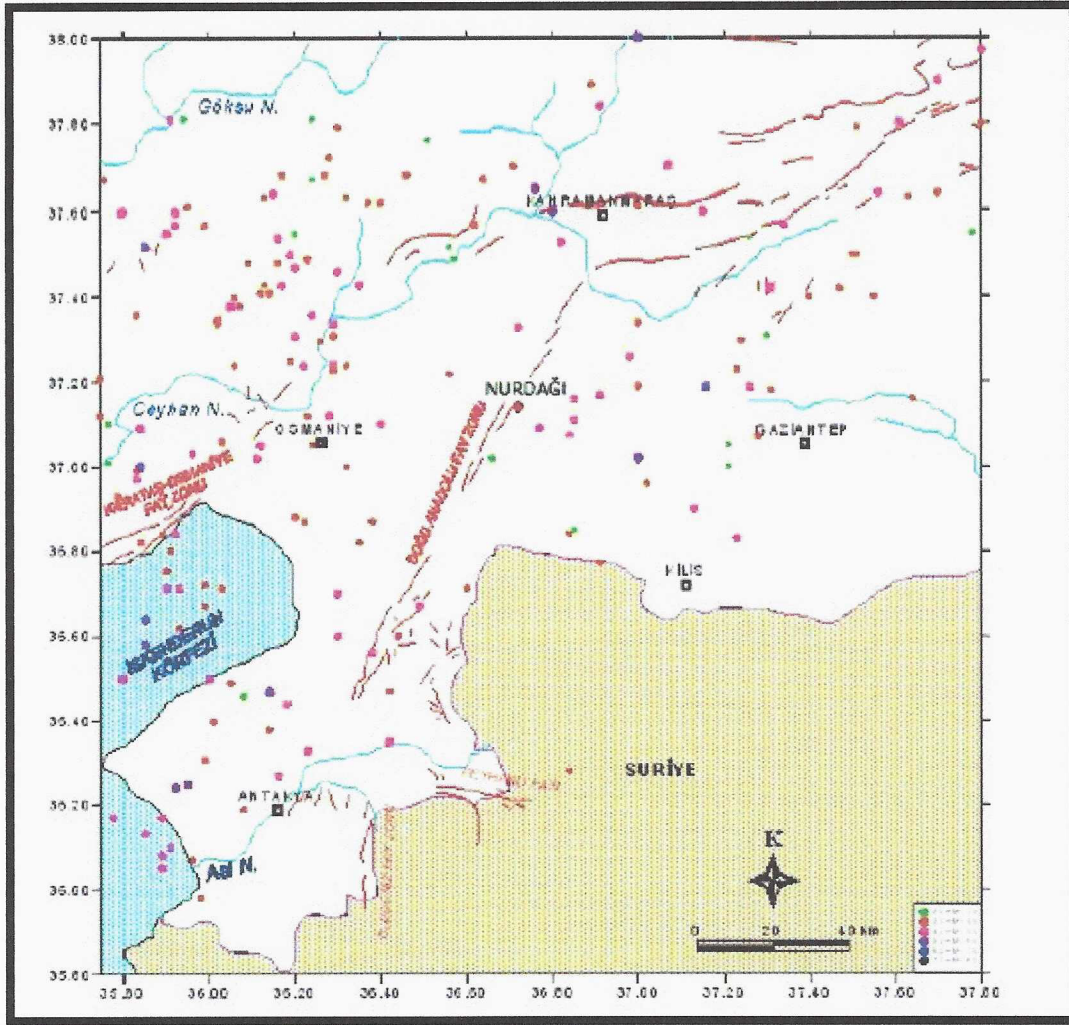
Nurdağı İlçesinin merkezi kısmı ise; Kızıldeniz - Gor Çukurluğu - K. Maraş-Karlıova hattı üzerinde oluşmuştur. Bu kısım tektonik kökenli, alüvyal dolgulu ve üsidsans özellikte bir ovadır. Bu ova Türkiye'nin en önemli ovalarından olan Amik- K.Maraş ovaları arasında olup, yine karışık bir jeolojik ve tektonik yapıya sahiptir.

Nurdağı İlçesinde graben sahası içinde yer alan Nurdağı Ovası, genel itibarıyla Doğu Anadolu Fay'ı yönünde uzanış gösterir. Ovayı çevreleyen yükseltiler genel itibarıyla bir fay ile ova tabanından ayrılır. Esasen Nurdağı Ovalık Sahası sözü edilen alandaki faylanmalar sonucunda Üst Miosende çökerek oluşan graben alanı içinde oluşumuna başlamış ve zamanla şekillenmiştir.

Doğu Anadolu, Gor Çukurluğu ve birtakım örtülü faylarla çevrili olan Nurdağı geçmişten günümüze birçok tektonik harekete maruz kalmış ve bugün de birinci dereceden deprem bölgesi olarak göze çarpmaktadır.

Şekil. 3 : Nurdağı İlçesinin Jeoloji Haritası

Şekil. 4 : Nurdağı İlçesinin Fay Hatları Haritası (kyh.deprem.gov.tr)

Bu saha üçüncü zamanda Kretase ve Eosen sonu faylanmalarla çökmüş, bu çökme uzun bir süreçte ve yavaş bir şekilde cereyan etmiş ve sonuçta çöken kısma (transgrasyon sonucunda) Miyosen - Pliyosen denizleri sokulmuş bunların tortulları ile de havza doldurulmuş böylece şekillenme başlamıştır. Zamanla saha üzerinde kurulan akarsular ve sel suları alüvyonlar ile ovayı doldurmuş, düzleştirmiş ve saha böylece bugünkü görünümüne kavuşmuştur. (Ardos, 1995: 144).

Esas ova düzlüğü Kuvaterner’de kalınlığı yer yer 200 metreyi geçen çakıl, kum ve killerden oluşan alüvyonlarla kaplanmıştır. Ve böylelikle genel eğimin kuzeyden güneye doğru azaldığı ova son görünümünü kazanmıştır.

3.2 Jeomorfolojik Yapısı

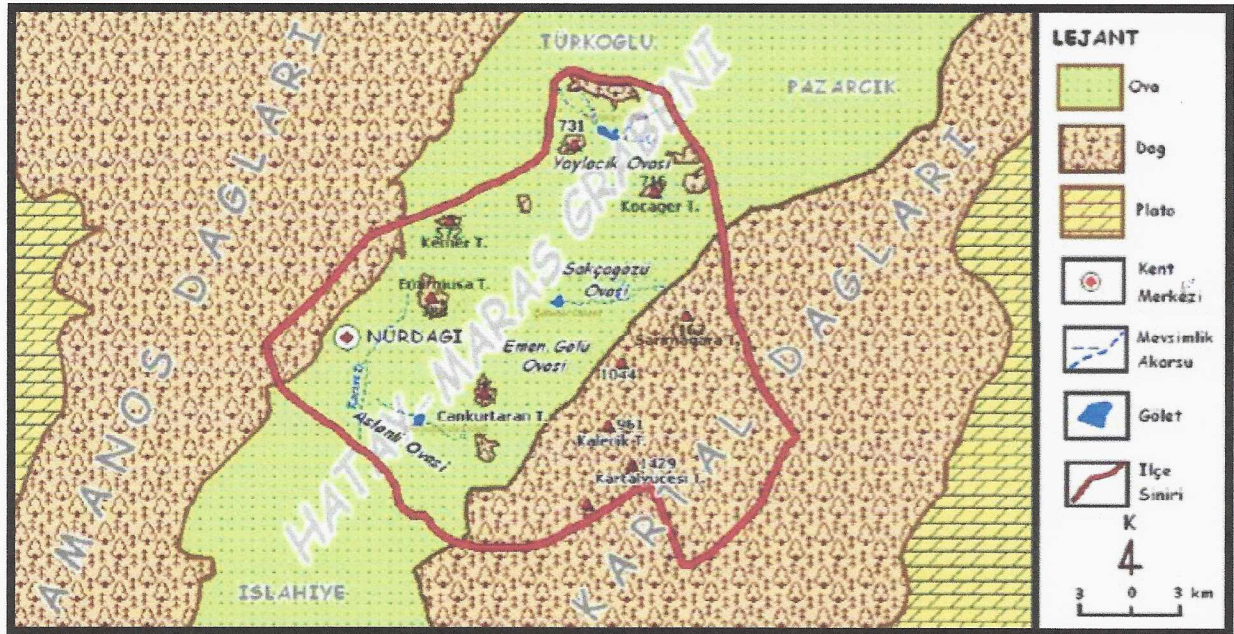
Nurdağı İlçesinde ana röliefi kuzeyde ve batıda, üçüncü zamanda meydana gelen Alp orojeneziiyle oluşmuş, Alp – Himalaya kuşağının Dinarit koluna bağlı Toros silsilesinin bir kolu olan Nur (Amanos) dağları, doğuda ve güneyde daha alçak yükseltiye sahip olan Kartal dağları ve bunların arasında kalan Amik grabeninin kuzey ucundaki ovalık sahalar oluşturmaktadır.

Arazide yer şekillerinin genel uzanış yönü, kuzedoğu – güneybatı doğrultuludur. Planlama alanının % 66'sını dağlık sahalar oluştururken geriye kalan % 34'lük bölüm hafif dalgalı düzlüklerden (ovalardan) oluşmaktadır. (NurdağıKaymakamlığı 2010).

Nurdağı İlçesinde dik yamaçlı dağ sıraları arasında kalan hafif dalgalı düzlükler (ovalık alanlar) arazideki farklılıkları göz önüne sermek açısından oldukça ilgi çekicidir. Bunun yanında dikliklerin son bulup eğimin azaldığı yerlerde sel ve seyelan gibi yüzey sularının dağların eteklerinden aşındırdıkları malzemeyi biriktirmesiyle oluşmuş irili ufaklı birçok birikinti konisi göze çarpmaktadır.

Nurdağı İlçesinin ana morfolojik ünitelerini, dağlık sahalar ile bu sahalardan aşınan malzemelerin birikmesi sonucu oluşan alüvyal dolgulu ovalar oluşturmaktadır. Ana morfolojik unsurları ise, özellikle Alp-Himalaya dağ kuşağında III. Jeolojik zamanda meydana gelen orojenik hareketler ile litolojik yapı, iklim özellikleri ve flüvyal hareketler şekillendirmiştir.

Sonuç itibariyle, bölge dağları genel itibariyle oluşumunu 3. jeolojik devirde meydana gelmiş olan Alp Orojenezinden almıştır, Kuaterner'de ise bu dağlar aşınımına uğramış, parçalanmış, şekillenmiştir. Bölgenin günümüzdeki yüzey şekillerini alması, uzun bir jeolojik zaman sürecinde meydana gelmiştir. Bu oluşumda gerek orojenik ve epirojenik hareketler gerek akarsu faaliyetleri ve gerekse deniz seviyesindeki değişimler büyük rol oynamıştır.

Şekil. 5 : Nurdağı İlçesinin Jeomorfoloji Haritası

3.2.1 Dağlar

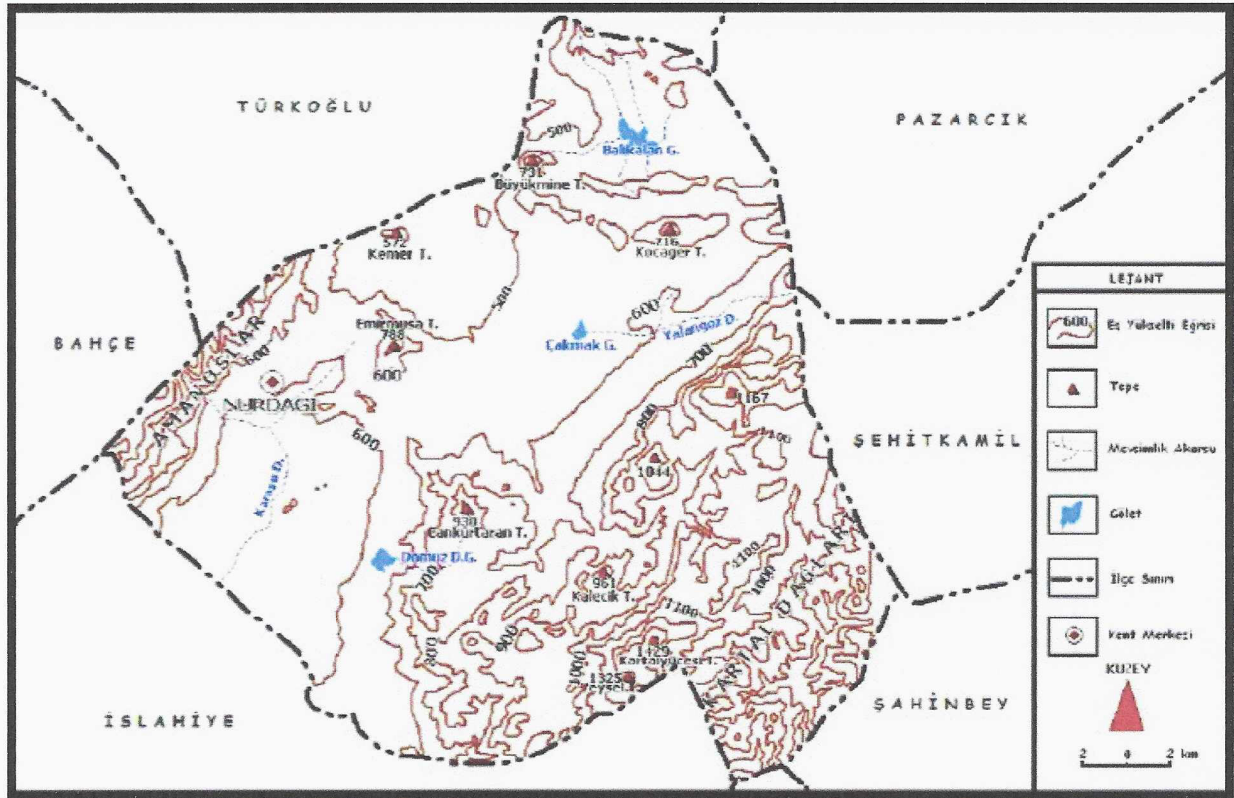
Nurdağı İlçesinin dağlar açısından iki farklı bölümde incelemek gerekir. Birincisi kuzeybatıda, KD – GB doğrultulu uzanan Amanos Dağları ve uzantısını teşkil eden tepeler, ikincisi güneydoğuda yine KD – GB doğrultulu uzanan ve kuzeybatıya nispeten daha alçak olan Kartal Dağları ve uzantısını oluşturan tepeler grubudur.

Kuzey ve batıdaki Amanoslar Kahramanmaraş yakınlarındaki Ahır dağlarından İskenderun körfezinin doğu kıyısındaki Hınzır Burnu'na kadar 175 km. uzunluğunda ve 20 – 30 km eninde bir uzanış sergiler. Bu dağlar üçüncü zamanın Toros kıvrım sisteminin güneye doğru bir uzantısı olup Neojen devri sonunda yükselmiş kıvrımlı – kırıklı dağlardır.

Ortalama 1500 – 2000 m. yüksekliğe sahip ve genelde dik yamaçlı bu dağlar üzerinde yer yer boyun ve geçitler de vardır. (İzbirak, 2001: 40).

Nurdağı İlçesinin kuzeybatısını sınırlandıran Amanoslar en yüksek noktasına da bu bölümde yani alanın batısında ulaşır (Daz dağı 2240 m.). Kuzeyden güneye doğru belli başlı diğer tepeler, Tekesivrisi (1691 m), Kozluk T.(1850 m), Kölemez Dağı (1350 m), Ziyaret T. (1550 m), Çobandere T. (1700 m), Gücükburnu T. (1200 m), Ziyaret Dağı (1235 m), Katranlı T. (1023 m). Dağın başlıca 2 geçidi vardır: Kuzeyde planlama alanının merkezinde Nurdağı Geçidi (1150 m), güneyde ise, İskenderun'u Antakya'ya bağlayan ve son yıllarda ulaşım bakımından önemi oldukça artan Belen Geçidi (662 m) (Ardos, 1995: 141).

Nurdağı İlçesinin iç ve güneydoğusunda yer alan tepelerin başlıcaları ise güneyden kuzeye doğru; Veysel T. (1325 m.) ilçenin en yüksek noktasını oluşturan Kartal Yücesi T. (1429 m.), Kalecik T. (961 m.), Cankurtaran T. (930 m.), Sarımağara T. (1167), Büyüktulıca T. (820 m.), Hartlaplıgedik T. (977 m.), Emirmusa T. (788 m.), Kemer T. (572 m.), Kocager T. (716 m.) ve Büyükmine T. (731)'dir.

Şekil. 6 : Nurdağı İlçesi Topografya Haritası

3.2.2 Ovalar

Akarsuların derince yarmadığı, çevresine göre alçak düzlükler ova olarak tanımlanır. Nurdağı İlçesi, Kızıldeniz – Gor çukurluğundan ülkemize girip Hatay – Maraş grabenini takiben Bingöl – Karlıova'ya kadar uzanan fay sistemi üzerinde oluşmuş bulunan tektonik kökenli bir çöküntü ovasıdır. III. Zamanın sonu IV. zamanın başında meydana gelen faylanmalarla çöken kısmı zamanla saha üzerinde kurulan akarsular ve sel suları alüvyonlar ile doldurmuş, düzleştirmiş ve saha böylece bugünkü görünümüne kavuşmuştur. (Ardos, 1995: 144).

Esas ova düzlüğü Kuvaterner’de kalınlığı yer yer 200 metreyi geçen çakıl, kum ve killerden oluşmuş bulunan alüvyonlarla kaplanmış ve böylelikle genel eğimin kuzeyden güneye doğru azaldığı ova son görünümünü kazanmıştır. Arazide yer alan belli başlı ovalara gelince; Emen Gölü’nün kurutulmasıyla tarıma kazandırılmış olan Emen Gölü Ovası, güneyde Amik Ovası’yla birleşen Aslanlı Ovası, daha kuzeyde yer alan Sakçagözü ve Yaylacık Ovalarıdır.

3.2.3 Diğer Yerşekilleri

Nurdağı İlçesinde en fazla göze çarpan yer şekillerinden biri de; düzlük arazileri çevreleyen yüksek alanlardan, ova tabanına doğru akışa geçen, mevsimlik akarsular ve sel, seyelan gibi yüzey sularının, aşındırdıkları alüvyonları eğimin azaldığı yerlerde biriktirmesi sonucunda oluşan, irili ufaklı birikinti konisi ve yelpazeleridir.

Yine arazilerin daha çok karstik özellik gösterdiği Kurudere, Gökçedere, çevrelerinde ve Olucak, Hurşit, Körmencik, Araptepe yerleşmeleri yakınlarında yer altı sularının uzun bir süreçte yaptığı aşındırma faaliyetleri sonucunda oluşmuş, sayısı 15’i bulan irili ufaklı birçok mağara göze çarpmaktadır. Ayrıca daha çok kaynak suları ile beslenen irili ufaklı dereler üzerinde oluşan şelale ve dev kazanları da bölgenin diğer yer şekillerindendir. Keferdiz deresi üzerinde bulunan Zerde Şelalesi ve şelaleye bağlı olarak oluşan dev kazanları bunların en güzel örneğidir.

3.3 Klimatik Özellikler

Nurdağı İlçesi, makro ölçekte Akdeniz iklim sahasında olmasına karşın, yükselti, yer şekillerinin uzanışı vb. faktörlere bağlı olarak bu iklime karasal etkiler karışmıştır. Bunun sonucunda Akdeniz – Güneydoğu Anadolu – Doğu Anadolu bölgelerinin kavşak noktasında yer alan bu sahada bozulmuş Akdeniz iklimi diyebileceğimiz bir iklim tipi görülmektedir.

Nurdağı ilçesi yaz ve kış aylarında farklı hava kütlelerinin etkisinde kalır, bu durum yıl içerisinde nemli ve kurak olmak üzere iki farklı dönemin ortaya çıkmasına sebep olur. Yaz aylarında daha çok tropikal kökenli kontinental ve maritim hava kütleleri etkisini gösterirken, kış aylarında daha çok polar kökenli kontinental ve maritim hava kütleleri ilçeyi etkisi altına almaktadır. Yaz aylarında havaların ısınmasıyla kuzeye çekilen gezici siklonlar sonbaharla beraber havaların soğumasıyla Akdeniz üzerinde cephesel yağışlara sebep olur, bunun sonucunda ilçede sıcak ve kurak geçen yazları, serin ve yağışlı geçen kışlar takip eder.

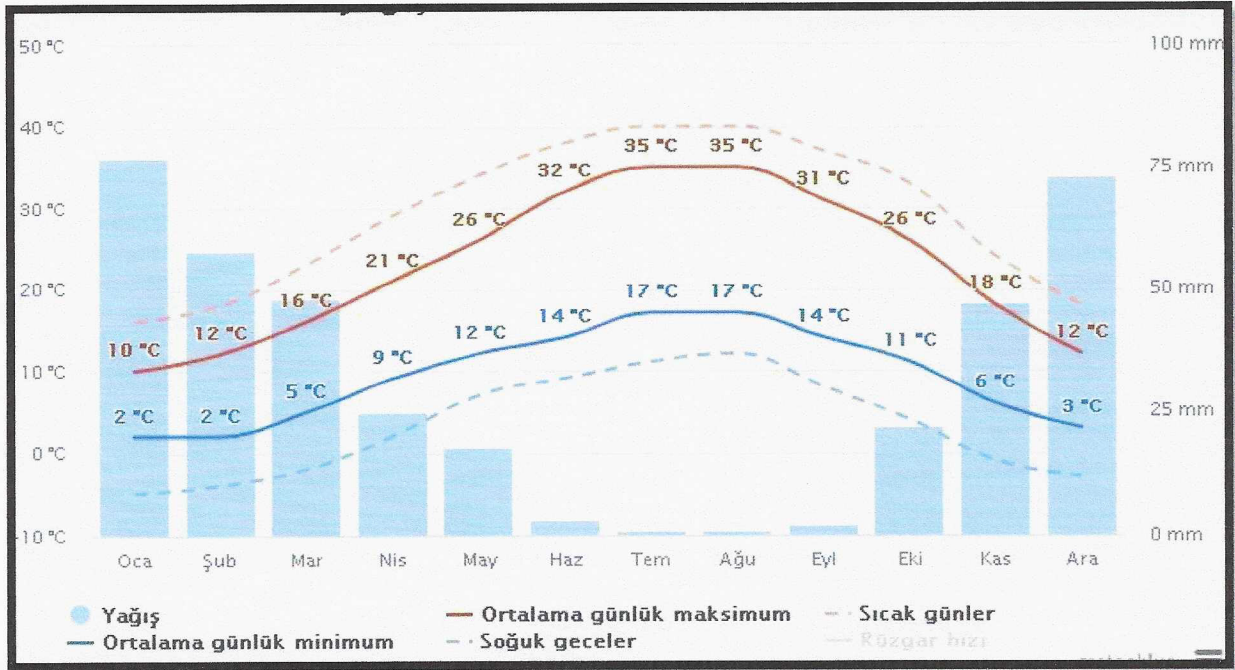
Nurdağı İlçesi ikliminin asıl karakterlerini belirleyen dinamik koşullar üzerinde az çok değişikliğe yol açan coğrafi faktörler yönünden ise şöyle bir durum dikkati çeker; genel çizgileri itibarıyla Akdeniz iklimi özellikleri gösteren araştırma sahası, konumu gereği Akdeniz kıyı bölgesi ile Güneydoğu Anadolu Bölgesi arasında yer alır. Kışın Akdeniz’den doğuya doğru hareket eden hava kütleleri yükseltisi yer yer 2000 m’yi aşan Amanos dağları engeliyle karşılaşarak yükselmeye zorlanırlar. Bu dağları aştıktan sonra ise, Hatay-Maraş grabeni üzerinde alçalırlar. Daha az etkili olmakla birlikte, Gaziantep Platosunun batı sınırını, başka bir ifadeyle Hatay-Maraş oluşunu doğudan sınırlandıran ve yükseltisi 750–1250 m’ler arasında değişen Kurt Dağları üzerinde yeniden yükselmeye zorlanırlar. Buradan itibaren gittikçe alçalarak 600–650 m yükseltideki Kilis Ovasına ulaşırlar. Bu hareketler esnasında siklonlar, geçtikleri yerlerin yükseltileri ve denizden uzaklıkları ile orantılı olarak nemlerini nispeten özelliklerini kaybederek seyrederek. (Kesici, 1992: 10).

3.3.1 İklim Elemanları

Nurdağı İlçesinin iklim özelliklerini tam anlamıyla ortaya koyabilmek için sıcaklık, basınç, rüzgar, nem ve yağışın oluşturduğu iklim elemanlarını incelemek gerekir. Bir yerin ikliminin doğru bir şekilde ortaya konulabilmesi ise yörenin özelliklerini ve uzun yıllık ortalama hava durumlarını yansıtan rasat verilerine ihtiyaç vardır.

3.3.1.1. Sıcaklık

Bir bölgenin iklim özelliklerini belirlemede sıcaklık en önemli iklim elemanıdır. Çünkü sıcaklık hem bir iklim elemanı hem de diğer bütün iklim elemanlarını etkileyen bir faktördür. Nurdağı İlçesinde yıllık ortalama max. Sıcaklık 22,8°C, yıllık ortalama min. Sıcaklık 9,3°C'dir.

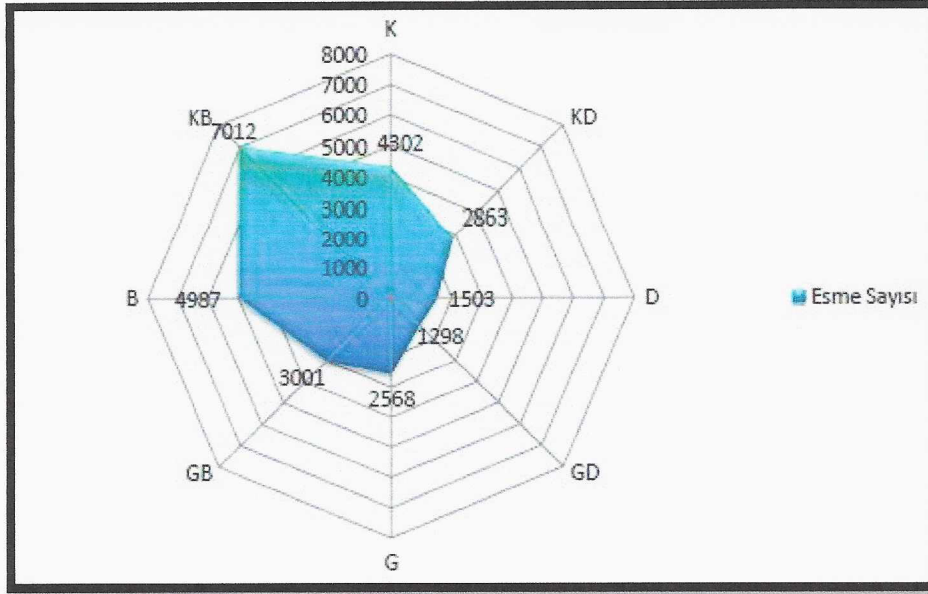
Şekil. 7 : Planlama Alanının Yıllık Ortalama Sıcaklık Haritası

Ortalama aylık sıcaklıkların en fazla olduğu ay ise Nurdağı'nda Temmuz ve Ağustos ayı olup 35 °C'dir. Aylık ortalama sıcaklıkların tedrici bir şekilde Ocak ayından Eylül ayına kadar arttığı bundan sonra tekrar Ocak ayına kadar düştüğü gözlenir. Bununla beraber çalışma alanında yılın dört ayında (Haziran, Temmuz, Ağustos, Eylül) sıcaklık ortalamalarının 30° C'nin üzerinde olduğu dikkati çekmektedir.

Bu özellikler göstermektedir ki planlama alanında yazlar sıcak kışlar nispeten ılıktır, sahanın iklimine her ne kadar karasal etkiler karışmış olsa da saha Akdeniz termik rejiminin etkisi altındadır.

3.3.1.2 Rüzgarlar

Nurdağı ilçesinde iklime şekil veren iklim elemanlarından biri de rüzgarlardır. Sahanın rüzgar şartları incelendiğinde genel itibarıyla kuzey ve batı sektörlü rüzgarların daha etkili olduğu anlaşılır.

Şekil. 8: Nurdağı İlçesinin Rüzgar Frekans Gülü

Hakim rüzgar yönü ise kuzeybatıdır. Hakim rüzgar yönünden rüzgarların esme sayısı 7.012 gün/yıldır. Bunu 4987 gün/yıl ile batı sektörlü rüzgarlar ve 4302 gün/yıl ile kuzey sektörlü rüzgarlar takip eder.

Kış aylarında araştırma sahası, daha kuzeydeki İç ve Doğu Anadolu gibi karasal kütleler üzerinde soğumaya bağlı oluşan termik kökenli yüksek basınç sahasından daha güneyde Doğu Akdeniz üzerinde denizel kütle üzerinde oluşan termik Alçak Basınç sahasına doğru esen hava akımlarının etkisinde kalır. Bu nedenle kış mevsiminde daha çok kuzey sektörlü rüzgarlar hakimdir. Kış mevsiminde rüzgar en çok kuzeybatı sektörlüdür. Kuzeybatı sektörlü rüzgarlar tüm mevsimlerde rüzgarın en çok estiği yön olmakla birlikte bu rüzgarların en etkin olduğu dönem yaz aylarıdır. Bu mevsimde saha, Türkiye'nin yaz devresindeki durumuna uygun olarak Asor yüksek basınç merkezinden Basra alçak basınç alanına doğru olan kararlı hava hareketinin etkisinde kalır ve saha özellikle kuzey ve batı sektörlü rüzgarların etkisine girer. Sonbaharda yaz mevsimindeki durum devam etmekle beraber Ekim ve Kasım aylarından itibaren kuzey ve doğu sektörlü rüzgârlar etkisini göstermeye başlar. Aralıktan itibaren sahada kuzey yönlü rüzgarlar hâkim olmaya başlar ve kış devresindeki koşulların etkisine girmiş olur.

3.4 Hidrolojik Özellikler

Nurdağı İlçesi hidrolojik açıdan çok gelişmiş özellikler göstermese de küçük ve mevsimlik dereler, yer altı suları, kaynaklar, göletler ve bataklık alanlar başlıca hidrolojik unsurlar olarak göze çarpmaktadır.

Nurdağı İlçesinde yapılan araştırmalar sonucunda akarsuların oluşturduğu belirgin bir vadi ağına rastlanmamıştır. Rejimleri düzensiz hatta genellikle mevsimlik akımlar gösteren küçük dereler en yüksek akıma, yağmur suları ve kar erimelerine bağlı olarak, kış ve ilkbahar mevsimlerinde ulaşmaktadır.

Genişlikleri 10 – 15 cm. civarında olan bu derelerin derinlikleri 50 cm.'yi geçmez uzunlukları ise 3 ile 12 km arasında değişiklik gösterir. Bu derelerin başlıcaları; Bakırcan Deresi, Çeltik Deresi, Danakıran Deresi, Karasu Deresi, İçerisi Deresi, Keferdiz Deresi, Yalangoz Deresi'dir.

Ayrıca sahada yağmur suları ve yer altı suları ile beslenen, sulama ve içme suyu olarak da faydalanan irili ufaklı birçok gölet de göze çarpmaktadır. Çakmak Göleti, Nogaylar Göleti, Domuzderesi Göleti, Balıkanlı Göleti ve Gözlühöyük Göleti bunların başlıcalarıdır. Planlama alanındaki önemli hidrolojik unsurlardan biri de yer altı sularıdır. Yer altı suları özellikle yer altı su seviyesinin yüksek olduğu çukur ve ovalık sahalarda açılan artezyen kuyuları tarafından yeryüzüne çıkarılmaktadır. Yer altı suları yöre halkının günlük hayatta içme, kullanma suyu olarak tarım faaliyetlerinde ise sulama suyu olarak duydukları ihtiyacın giderilmesinde yöredeki en önemli hidrolojik unsurlardan biri olarak göze çarpmaktadır.

3.5 Toprak Özellikleri

İklim, ana kaya, bitki örtüsü, canlılar v.b. faktörlerin etkisine bağlı olarak yeryüzünün farklı coğrafi bölgelerinde farklı toprak tipleri oluşmuştur, hatta bazen bu faktörlerin farklılık göstermesi neticesinde, aynı coğrafi bölge içerisinde de farklı toprak tiplerine rastlanabilmektedir.

Nurdağı İlçesinin , toprak özelliklerinde de bu farklılık göze çarpmaktadır. Sahanın merkezi kısmında yer alan ovalık arazilerde, akarsuların getirdikleri materyalleri biriktirmesi sonucu oluşmuş alüvyal topraklar göze çarparken, dağların eteklerinde, eğimin azaldığı yerlerde, sel sularının eğimli arazilerden kopardığı materyalleri biriktirmesiyle oluşmuş kolüvyal topraklar yer almaktadır. Kolüvyal topraklar Amanos ve Kartal dağlarının eteklerinde yayılış göstermektedir. Bu topraklar arazide dış kuvvetlerin etkisiyle oluşmuş azonal (taşınmış) toprak özelliği göstermektedir.

Nurdağı ilçesinin tarım faaliyetleri, bu taşınmış topraklar üzerinde yoğunlaşmıştır. Özellikle alüvyal topraklar üzerinde sulu tarım yapılmaktadır. Bu topraklarda; biber, soğan, şeker pancarı, buğday, mısır tarımı yapılan başlıca ürünlerdir. Bunların dışında iklimin etkisiyle oluşmuş zonal (yerli) topraklar da arazide yaygın bir dağılış göstermektedir. Bunların en tipik olanları kırmızı renkli Terra- Rosalar ile kireçsiz kahverengi topraklardır. Özellikle araştırma sahasının, Akdeniz ikliminin etkisinde kalan kesimlerinde maki bitki örtüsü altında, kalkerli araziler üzerinde, demir oksit in açığa çıkmasıyla kırmızı renge bürünen, Terra-Rosa toprakları görülmektedir. Bu topraklar besin değeri düşük olan ancak sulamayla verimin arttığı topraklar olup daha çok bağ (üzüm) ve zeytin tarımı için tercih edilmektedir.

Yükseltinin nispeten fazla olduğu yerlerde ormanlık araziler bu arazilerin altında ise kireçsiz kahverengi orman toprakları görülmektedir, yine bitki örtüsünün daha cılız olduğu sahalarda da kireçsiz kahverengi toprakları görmek mümkündür.

3.6 Bitki Örtüsü Özellikleri

Nurdağı İlçesinde bitki türlerinin varlığında ve dağılışında arazinin iklim özellikleri, yer şekilleri, toprak özellikleri ve beşeri faktörler etkilidir. Yapılan araştırmalar neticesinde iklim, yer şekilleri ve toprak türlerindeki çeşitliliğe bağlı olarak araştırma sahasının bitki türlerinde çeşitliğin oldukça fazla olduğu gözlenmiştir.

Nurdağı ilçesi ve yakın çevresindeki bitki örtüsünü üç kuşak halinde incelemek mümkündür. Bunlardan birincisi yer yer maki topluluklarından oluşan çalı formasyonu, ikincisi Akdeniz dağ kuşağının kışın yapraklarını döken geniş yapraklı ağaç toplulukları ve yapraklarını dökmeyen yıl boyu yeşil kalabilen çalıların içinde bulunduğu iğne yapraklı orman formasyonu ve üçüncüsü ise ot formasyonudur. Bu bitki formasyonlarını araştırma sahasımızda Amanos Dağları, Hatay-Maraş Grabeni ve Kartal Dağları üzerinde de ayrı ayrı değerlendirmek mümkündür.

Nurdağı İlçesinde çalı formasyonu 450–1000 m’ler arası görülebilmektedir. Bu yükseltilerde hâkim bitki türünün kızılcamlar olması gerekirken uzun yıllar süren orman tahribatı sonucu yaprağını döken ve dökmeyen makiliklerden oluşan çalı türleri ortaya çıkmıştır .

Fotoğraf.1 : Kızılcamların Tahribatı Sonucu Oluşan Maki Toplulukları

İlçenin bulunduğu bölgenin iklim ve toprak şartları nedeniyle step alanları geniş yer kaplamaktadır. İlkbaharda yetişen step bitkileri Mayıs ayından Kasım ayına kadar devam eden şiddetli kuraklık nedeniyle son derece elverişsiz iklim şartlarına maruz kalır. Bu bakımdan yöre İç ve Doğu Anadolu’ya göre daha belirgin bir step karakterine sahip olduğu söylenebilir. (Sözer, 1984: 24).

Sonuç olarak görülmektedir ki; planlama sahası, bitki tür sayısı bakımından oldukça zengin olan ülkemizin (12 000 tür), yine bitki tür ve sayısı bakımından oldukça zengin bir sahasıdır. Sahada serin nemli, Akdeniz, karasal iklim bitki türleri arazi şartlarındaki çeşitliliğe bağlı olarak iç içe girmiş bir şekilde dağılış göstermektedir.

4. NÜFUS, DEMOGRAFİK, SOSYAL VE EKONOMİK YAPISI

4.1 NÜFUS YAPISI

Amanos dağlarının eteklerinde bulunan Nurdağı tarihi İpek Yolu üzerindedir. Osmanlı zamanında Cebeli Bereket (Osmaniye) vilayetine bağlı olan bu topraklarda ilk yerleşim 1929 yılında TCDD gar şefliğinin kurulmasıyla olmuştur. Nurdağı'nın ilk medeniyetlerin doğduğu Mezopotamya-Akdeniz arasında, Suriye-Anadolu ve Cebeli Bereket-Adana ovasına geçen geçitler üzerinde bulunması tarih öncesi çağlardan beri (İlk Tunç Çağı- Orta Tunç Çağı- Kalkeolitik (Bakırtaş)) insan topluluklarının göçlerinin bu yoldan yapıldığı ve siyasi, ticari v.b. büyük münasebetlerin bu yollardan temin edildiği, çevrede yapılan kazılardan anlaşılmaktadır. 1870'li yıllara gelindiğinde Avrupalıların (özellikle Almanların) Anadolu üzerinden Arap petrol yataklarına ulaşmak için döşedikleri Bağdat demir yolu bu bölgeden geçirilmiştir. O zamanlar fark edilmese de bu bölgenin geleceği için atılmış önemli bir adımdır.

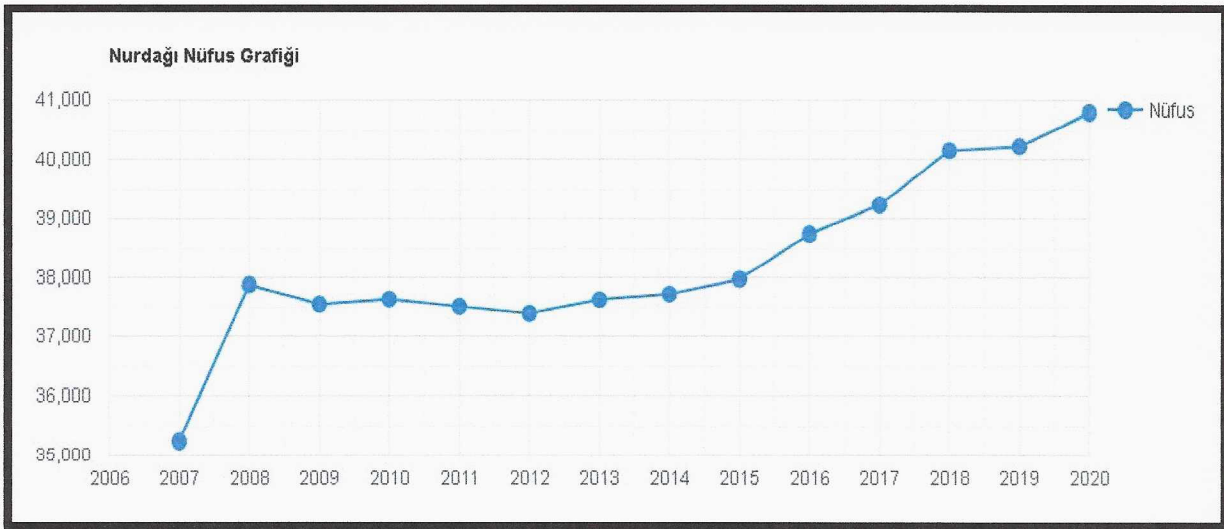
Buna rağmen bölgede Cumhuriyetin ilk yıllarına kadar önemli bir yerleşim birimi görülmemektedir. Nurdağı'nın 1929'dan öncesi olmasa da bağlı bulunan belde ve köylerinin tarihin en eski devirlerinden beri birçok medeniyetin eserlerini üzerinde topladığı bilinmektedir.

Yapılan araştırmada 1929 yılında TCDD gar şefliğinin kurulmasına kadar herhangi bir yerleşim birimine rastlanmamıştır. Bu nedenle gar şefliği ilk kurulduğunda, Kömürlerli Hacı Ökkeş Kömüroğlu'nun topraklarına yakınlığından dolayı, "Kömürler İstasyonu" adını almıştır. Bu istasyonun açılmasından sonra gar çevresinde amele ve çavuş barakaları kurulmuş, insanların buraya çalışmaya gelmesiyle de, bazı sosyal ihtiyaçları giderecek küçük işletmeler açılmıştır. İstasyon önündeki içme suyu kuyusunun açılması da bu tarihlere dayanır. (1937 yılında Suriye kökenli birinin istasyon yakınlarında çalışanların ihtiyaçlarının karşılanması için açtığı fırın ve bakkal ilçe tarihinde açılan ilk işletmelerdir.)

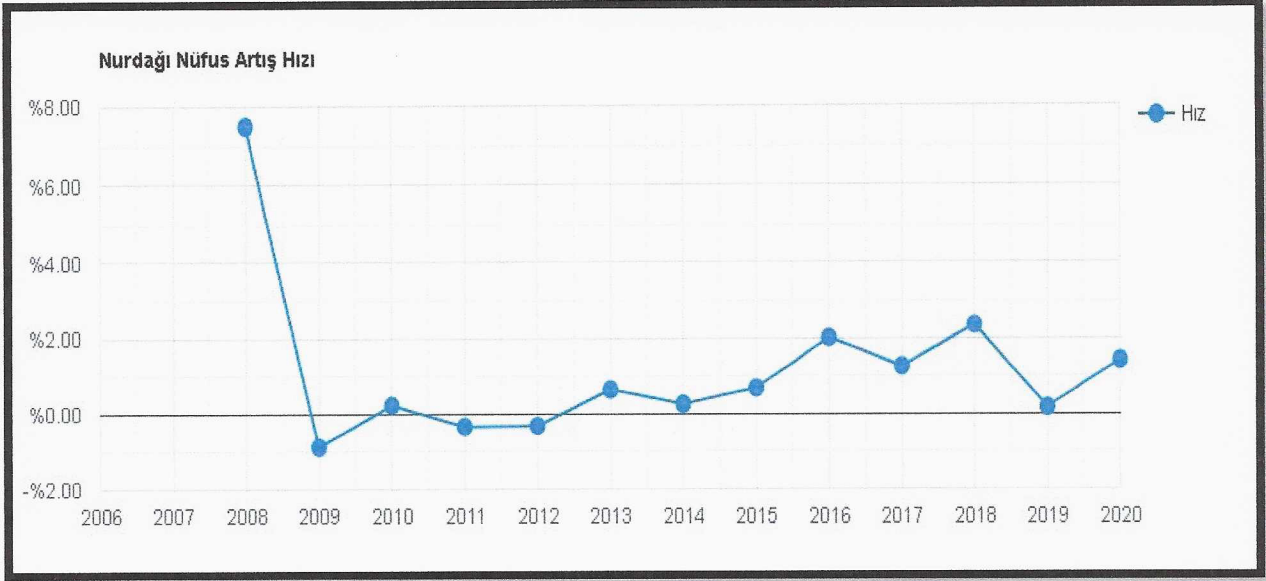
Böylece istasyon civarı, alınan göçler ile ilk yerleşim birimi olmaya başlamıştır. Nüfusun artmasıyla beraber manifatura, değirmen, kahve (kırathane) ve bakkal işletmeleri açılışı hız kazanmıştır. 1937 yılında bölgeden geçen kara ve demir yolu, emniyet ve asayişinin sağlanması ve meydana gelen eşkiya baskınları, gasp ve soygun olaylarının önüne geçmek ve bölgenin güvenliği için İslâhiye İlçe Jandarma Karakolu adı altında ilçenin güney çıkışında, şimdiki Kömürler Köyü yakınında, bir karakol yapılmıştır. (www.nurdagi.gov.tr).

İlçeye 1945 yılında Çanakçıoğulları ve Ayanoğlu maden işletme (krom) şirketlerinin gelmesi, yöre ekonomisini canlandırmıştır. Bu şirketlerde günde bin kişiye yakın işçinin istihdam edilmesiyle nüfus hızla artmıştır. Bunun sonucunda, 1970'lerde nüfusu 2000'i aşan yerleşim birimi, gerekli çalışmalar yapıldıktan sonra 06.06.1976 tarihinde kasaba statüsü, 1990 yılında ise ilçe statüsü kazanmıştır.

Yapılan nüfus sayımlarında ilçenin merkez nüfusu; 1990 yılında 7.048, 1997 yılında 10.227, 2000 yılında 10.866 kişi, 2009 yılında 16.328 kişi, 2011 yılında ise 16.452, 2013 yılında 37.620, 2015 yılında 37.977, 2017 yılında 39.228, 2020 yılında ise 40793 kişi olmuştur. Elde edilen nüfus verilerine göre ilçenin kır nüfusu ise; 1990 yılında 23.925, 1997 yılında 19.749, 2000 yılında 27.626, 2009 yılında 21.215, 2011 yılında ise 21.051, 2012 yılında ise 20.435 kişi olmuştur 2012 yılından sonraki kır nüfusu Büyükşehir yasası nedeniyle köyler mahalle statüsüne geçtiğinden hesap edilememiştir. Bu verilere bakıldığında Nurdagi ilçe nüfusunun yıllık nüfus artış hızı % 14.1 dir.

Şekil. 9 : Nurdagi İlçesi Nüfus Grafiği

Şekil. 10 : Nurdağı İlçesi Nüfus Artış Hızı Grafiği

Nüfusun 4895 kişilik kısmını genç nüfus(%12), 18764 kişilik kısmını orta yaşlı nüfus(%46) ve 17134 kişilik kısmında yaşlı nüfus(%42) oluşturmaktadır. Yine nüfusun 20.506 kişilik kısmını kadın nüfusu(%50.2), 20.287 (%49.7) kişilik kısmını da erkek nüfusu oluşturmaktadır.

Şekil. 11 : Nurdağı İlçesi Yaş Gruplarına Göre Nüfus Dağılımı

4.2 SOSYAL VE EKONOMİK YAPISI

Nurdağı'nda arazilerin büyük bir kısmı tarih boyunca anılan verimli "HİLAL BÖLGESİ" içinde olduğundan tarıma büyük önem verilmektedir. Hilâl bölgesi kapsamındaki araziler 1954 yılında (Adnan Menderes döneminde) Emen Gölü kurutularak halka dağıtılmıştır. Arazinin verimliliği ekilebilir arazinin % 65'i gibi orana sahip olmasıyla orantılıdır.

Nurdağı köylerinde zengin krom yatakları vardır. Kromitler, ofimolitler içinde yataklanmış bulunmaktadır.

İlkel usullerle işletilen bu yatakların ilk defa 1945 yılında Çanakçıoğulları Yerli Krom Maden İşletmesi açmıştır. Katrancı, yaylacık mezrası Hocalar obası, Balıkan, Emirler, İncirli, Hamidiye ve Kırıskal dolaylarında çoğunluktadır.

İlçede, genellikle küçükbaş hayvancılık yaygın olup ihtiyaca göre büyükbaş hayvancılıkta yapılmaktadır. Büyükbaş hayvan miktarı 3000–3500 civarındadır. Emirler köyünün bir kısmı Şatırhöyük Pınarbaşı Mahallesi, Kartal ve Kuzuluk köylerinin geneli geçimini hayvancılıkla sağlamaktadır.

Nurdağı'nda arazilerin büyük bir kısmı tarih boyunca anılan verimli "Hilal Bölgesi" içinde olduğundan tarıma büyük önem verilmektedir. Hilal bölgesi kapsamındaki araziler 1954 yılında Emen Gölü kurutularak halka dağıtılmıştır. Arazinin verimliliği ekilebilir arazinin %65'i gibi orana sahip olmasıyla orantılıdır. Biber Fabrikası Yağ Fabrikası bulunan ilçede Elbistan Şeker Fabrikası'nın bir alın ünitesi ile birlikte Toprak Mahsuller Ofisi'nin 10.000 ton kapasiteli çelik silosu ve 1000 ton yatay kapasiteli silosu bulunmaktadır. Yine SS. Nurdağı Küçük Sanayi Sitesi Yapı Kooperatifi K. Maraş yolu üzerinde 150 kişilik üye sayısı ile 200 kişilik proje ve yer ile sürdürmektedir

5. GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE TARİSEL GELİŞİMİ

Nurdağı'nın ilk medeniyetlerin doğduğu Mezopotamya-Akdeniz arasında, Suriye Anadolu ve Cebeli Bereket-Adana ovasına geçen geçitler üzerinde bulunması tarih öncesi çağlardan beri [İlk Tunç Çağı- Orta Tunç Çağı- kalkeolitik (Bakırtaş)] insan topluluklarının göçlerinin bu yoldan yapıldığı ve ticari büyük münasebetlerin bu yollardan temin edildiği, çevrede yapılan kazılardan anlaşılmaktadır. Nurdağı'nın 1929'dan öncesi olmasa da bağlı bulunan belde ve köylerinin tarihin en eski devirlerinden beri birçok medeniyetin eserlerini üzerinde topladığı bilinmektedir. Hitit İmparatorluk Hanedanından bazı prensler çeşitli bölgelerde küçük krallık ve prenslik hanedanları kurmuşlardır. Bunlardan biri Kargamış (Carabulus) Hitit Krallığıdır.

Asur ve Gerdanilerin işgali üzerine yönetim merkezi Fevzipaşa İstasyonu yakınındaki Zincirli (Sam'al) bölgesine kaymıştır. Sam'al Krallığının önemli merkezlerinden birisi de şu anda ilçe sınırları içerisinde bulunan Sakçagözü (Keferdiz) Beldesi'dir. Sam'al zincirli Kralı Barrakip'in (İÖ.732–725) Hiyoraglif ile yazılmış bir mührü ile bir yazıtının Nurdağı'na bağlı Karaburçlu köyü civarında bulunması ilçede yerleşme tarihinin çok eskilere dayandığının başka bir göstergesidir.

Yine ilçede yapılan araştırmalar sonucunda Geç Hitit Kültürünün en güzel örnekleri Zincirli Höyükte ve Sakçagözü Coba Höyüğünde ortaya çıkarılmıştır. Osmaniye'nin Kadirli ilçesindeki Geç Hititlere ait Karahöyük ile zincirli höyüğünü birbirine bağlayan Aslanlı Beyi yolu da Nurdağı'nın Olucak Köyü civarından geçmektedir. Bu yolun kalıntıları halen mevcut olup çoğu bölge ormanlarının içerisinde gizli kalmıştır. 1954 yılında İslâhiye'deki Geç Hititlerin durumunu incelemeye gelen İstanbul Arkeoloji Enstitüsü uzmanları Aslanlı Bey yolunda ve höyüklerde çalışmalar yapmışlardır. Hatti Coba Höyüğünün Prof. J. Gastrang'ın çalışmaları sonucu kalkolitik (Bakır Taş) devri döneminden Bizans dönemine kadar uzanan bir yerleşim yeri olduğu belirlenmiştir. Ayrıca Nurdağı 'nın çeşitli bölgelerinde sayısı yirmiyi geçen, önceleri mesken olarak kullanılan; ancak bugün toprak yığınının başka bir değer taşımayan Höyükler ile bu höyüklerdeki geç Hititlere ait eşya kalıntılarının bulunması Geç Hititlerin Nurdağı bölgesinde 20'den fazla şehir kurduklarının ve medeniyet tesis ettiklerinin delili olmaktadır.

İran ve Yunan savaşları sırasında bölge İran İmparatorluğunun sınırları içine girmiş Büyük İskender'in doğu seferinde bölge de Büyük İskender'in idaresine geçmiştir. Hristiyanlığın ilk zamanlarında Cebeli Bereket dağları ilk Hristiyanların yerleştikleri yerler olmuştur. Roma imparatorluğunun bölünmesi üzerine İslâhiye gibi, Nurdağı da doğu Roma imparatorluğunun hâkimiyeti altına geçmiş ve bu suretle de Bizans İmparatorluğuna tabi olmuştur.

Nurdağı sınırları içerisindeki Ukkâşîye Türbesinin olduğu tepede eskiden kalma bir kilise ve mabedin olduğu bu mabede 6 keşişin ibadet ettiği bilinmektedir. Ayrıca Hisar Köyü civarında Bizanslıların kalesi olduğu Hisar adının o kaleden dolayı bu köye isim olduğu sanılmaktadır.

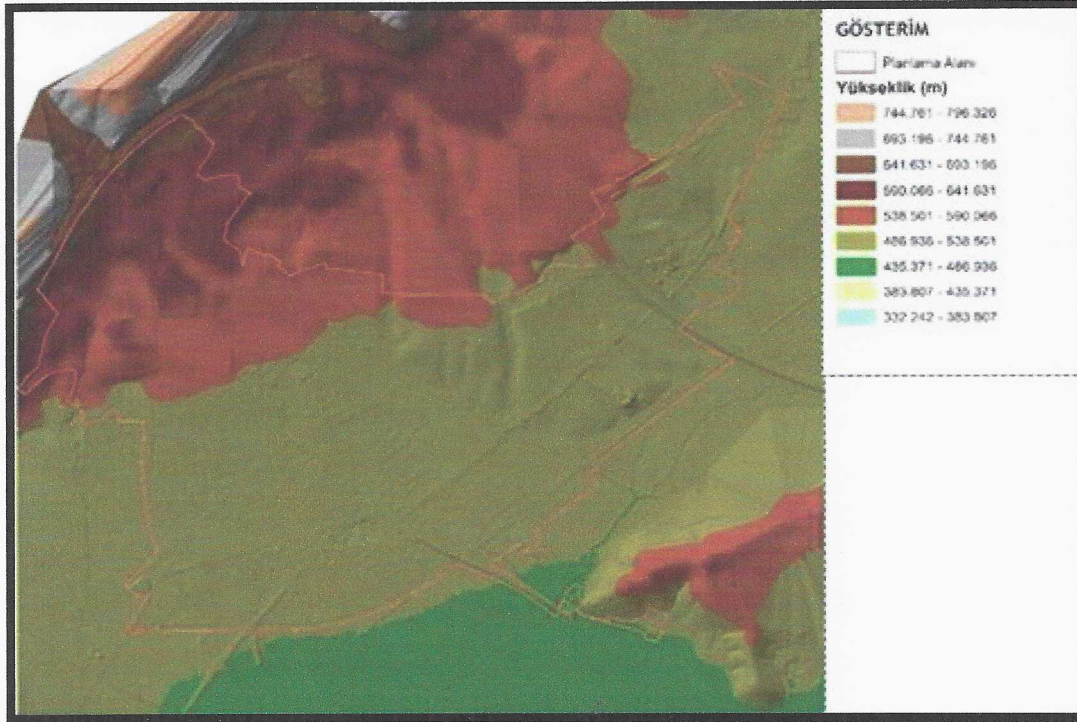
İslamiyet'in gelişmesiyle II. Halife Hz. Ömer ve son halife Hz. Ali'nin İslam Ordularının başkomutanlığı zamanındaki Hicri tarihin 18.senesi Roma-Bizans İmparatorluğu ile açılan uyuşmazlık üzerine Şam ve Halep Roma –Bizans imparatorluğunun elinde iken, 40 Bin kişilik bir İslam ordusu bu şehirleri fethettikten sonra Suriye'nin tamamını fethederek Kilis, Antep ve Malatya'ya kadar ilerlemek ister. İşte bu yüzden Halit Bin Velit komutasındaki ordu 10' ar bin kişilik birliklere ayrılmıştır. Bu 10' ar bin kişilik ordu birliklerinin birine de şu anda ilçe sınırları içerisinde türbesi bulunan Hz. Ukkâşe komutan olarak tayin edilmiştir. Hz. Ukkâşe bu ordu ile Hatay dolaylarını ve İslahiye'yi de aldıktan sonra türbesinin bulunduğu güzergah üzerinden Maraş ve Malatya'ya doğru ilerlemek istemiştir. Bu bölgede yapılan çetin çalışmalar sonucunda Bizanslılar Cebeli Bereket dağlarının arkasına atılmıştır. Bu dönemde İslâhiye gibi Nurdağı da Bizanslılar ile İslam Ülkeleri arasında bir sınır bölgesi durumunda kalmıştır.

Abbasi İmparatorluğunun kurulmasının ardından Abbasi halifelerinden Seyfû'd Devlet zamanında Suriye'nin kuzey bölgesinde kalan bu yerlere avasım eyaleti adı verilmiş buralara 1071 Malazgirt Meydan Muhaberesinden sonra Sultan Alparslan'ın kumandanlarından Emir Afsin tarafından Türkistan'dan gelen muhacir Türk kabileleri yerleştirilmiştir. Böylece Anadolu'nun Türkleştirilmesi süreci ilk bu sahadan başlamıştır. Bütün Anadolu Türk hâkimiyetine geçtiği gibi bölge de Selçuklu hâkimiyetine geçmiştir. Yavuz Sultan Selim döneminde Osmanlıların hâkimiyetine giren saha, Osmanlıların son dönemine kadar birçok idari taksimata maruz kaldığı için Binboğa dağlarından inen aşiretlerin çapulculuk alanı olarak kullanıldığı bazı tarihçiler tarafından aktarılmaktadır. Mısırlı İbrahim Paşa'nın Suriye'nin kuzeyini işgal etmesi ve sonradan geri çekilmesi üzerine bu bölgelerde yoğun olarak bulunan Celikanlı ve Delikanlı aşiretlerinin çekişme ve kavgaları yüzünden asayişsizlik çoğalmış Abdül Mecit zamanında Halep vilayetleri valileri olan Derviş ve Cevdet Paşalar bu bölgelerin ıslahı için görevlendirilmişlerdir. Cebeli bereket vilayeti de bu dönemde kurulmuştur. Bölge de İslâhiye gibi bu vilayete bağlanmıştır.1868 yılında Derviş Paşa 15 Bin kişilik bir ordu ile 15 yıl boyunca bu bölgelerin imar ve iskân işleriyle uğraşmıştır.

Buradaki araziler tapuları ile Aşiret Reislerine dağıtılmıştır. O zamanın iskân şartlarına göre Kilis-İslâhiye yolunun güney tarafı Delikanlı, doğu tarafı ise Celikanlı aşiretine tahsis edilmiş, Konya'dan Karaman oğullarına mensup Kösebir ve İnci oğullarından olanlarda Sakçagözü ve Hisar civarına yerleştirilmiştir. 1923 yılından sonra yine bu bölgelerde asayişsizlik baş gösterince Gaziantep'le olan birliği göz önüne alınıp 1933 yılında Gaziantep'e bağlanmıştır. (www.nurdagi.gov.tr).

6. NURDAĞI İLÇESİNDE YAPILAN MEKANSAL ANALİZLER

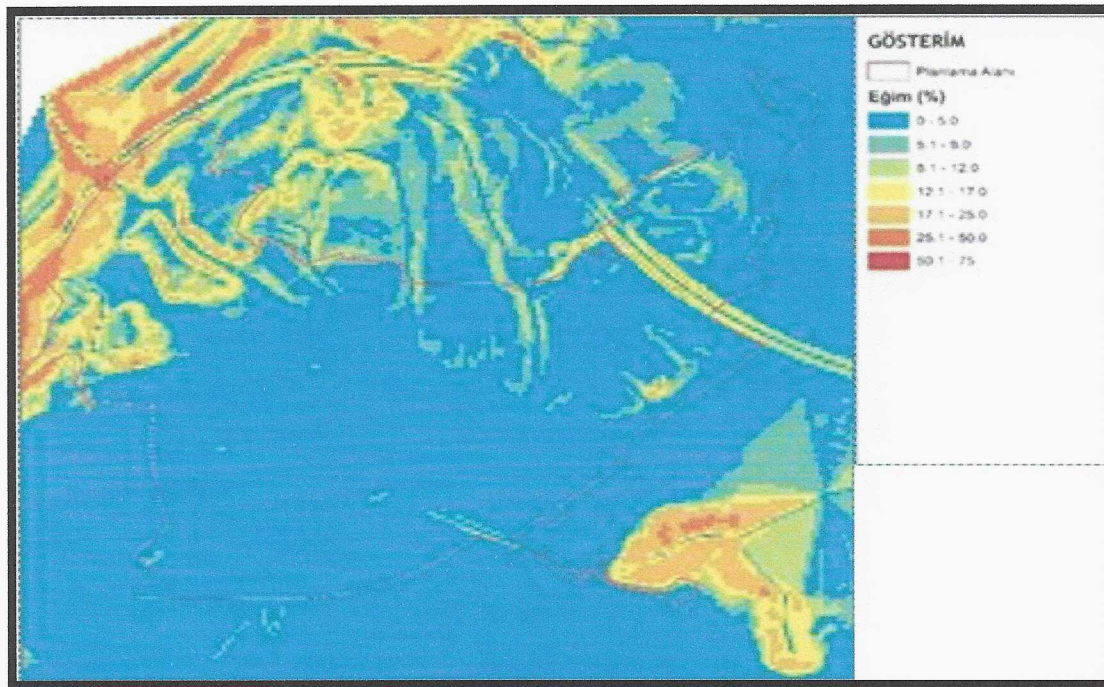
6.1 Yükseklik Analizi

Şekil. 12 : Nurdagi İlçesine Ait Yükseklik Analizi

Nurdagi ilçesi, 332-796 m yükseklikleri arasında yer almaktadır.

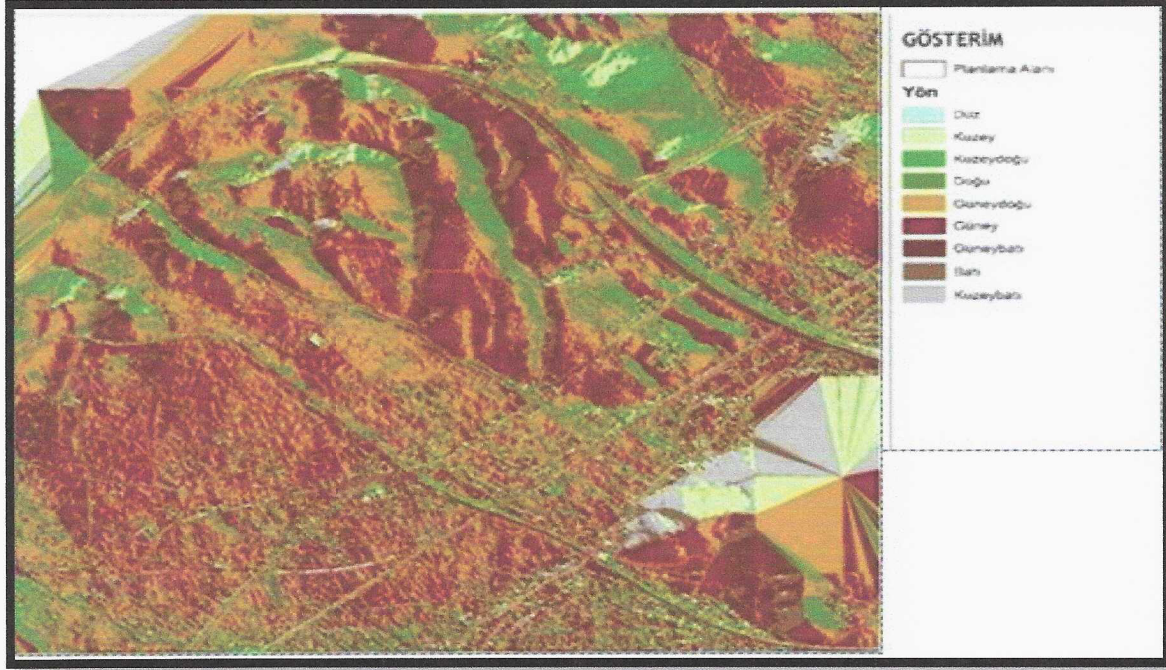
6.2 Eğim Analizi

Şekil. 13 : Planlama Alanına Ait Eğim Analizi

Nurdağı İlçesinin büyük çoğunluğunun %0-5 aralığında olduğu görülmekte olup, kuzeybatısında ortalama eğimin % 25 i aştığı görülmektedir.

6.3 Bakı Analizi

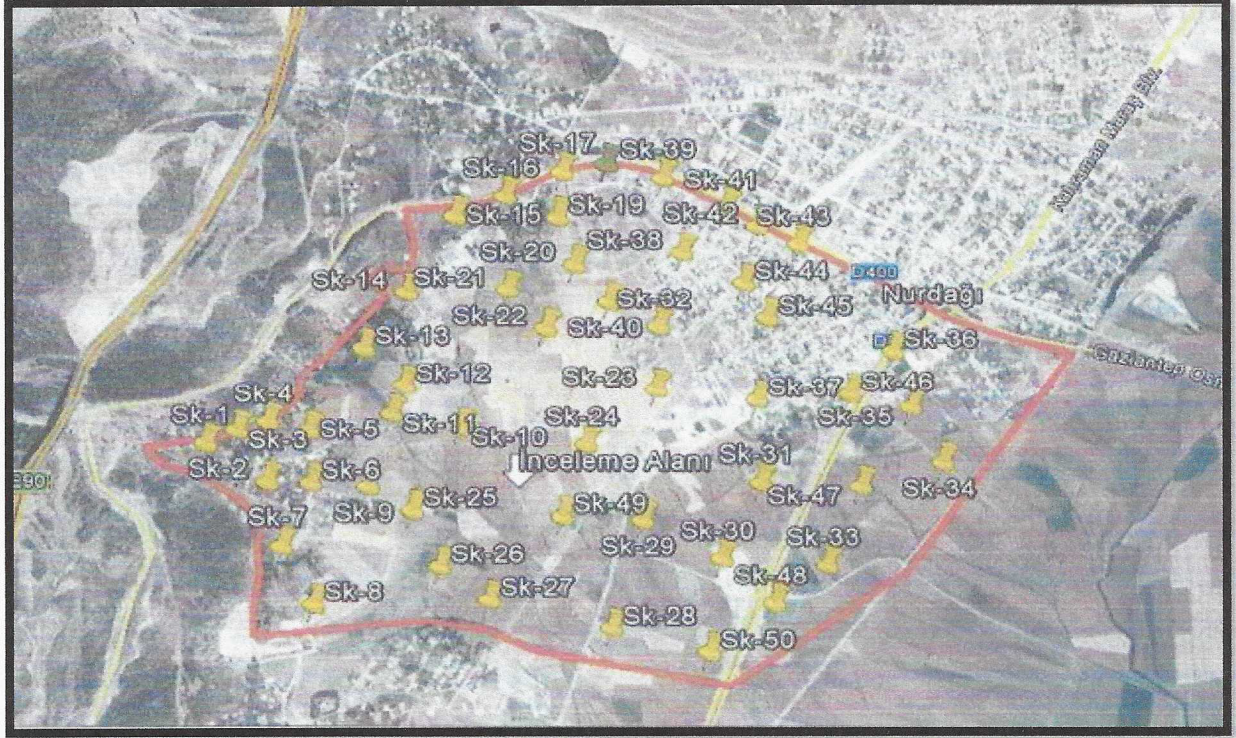
Şekil. 14 : Nurdağı İlçesine Ait Bakı Analizi

Nurdağı İlçesinin, bakı haritası yukarıdaki şekilde gibidir.

6.4 Jeolojik Yapı

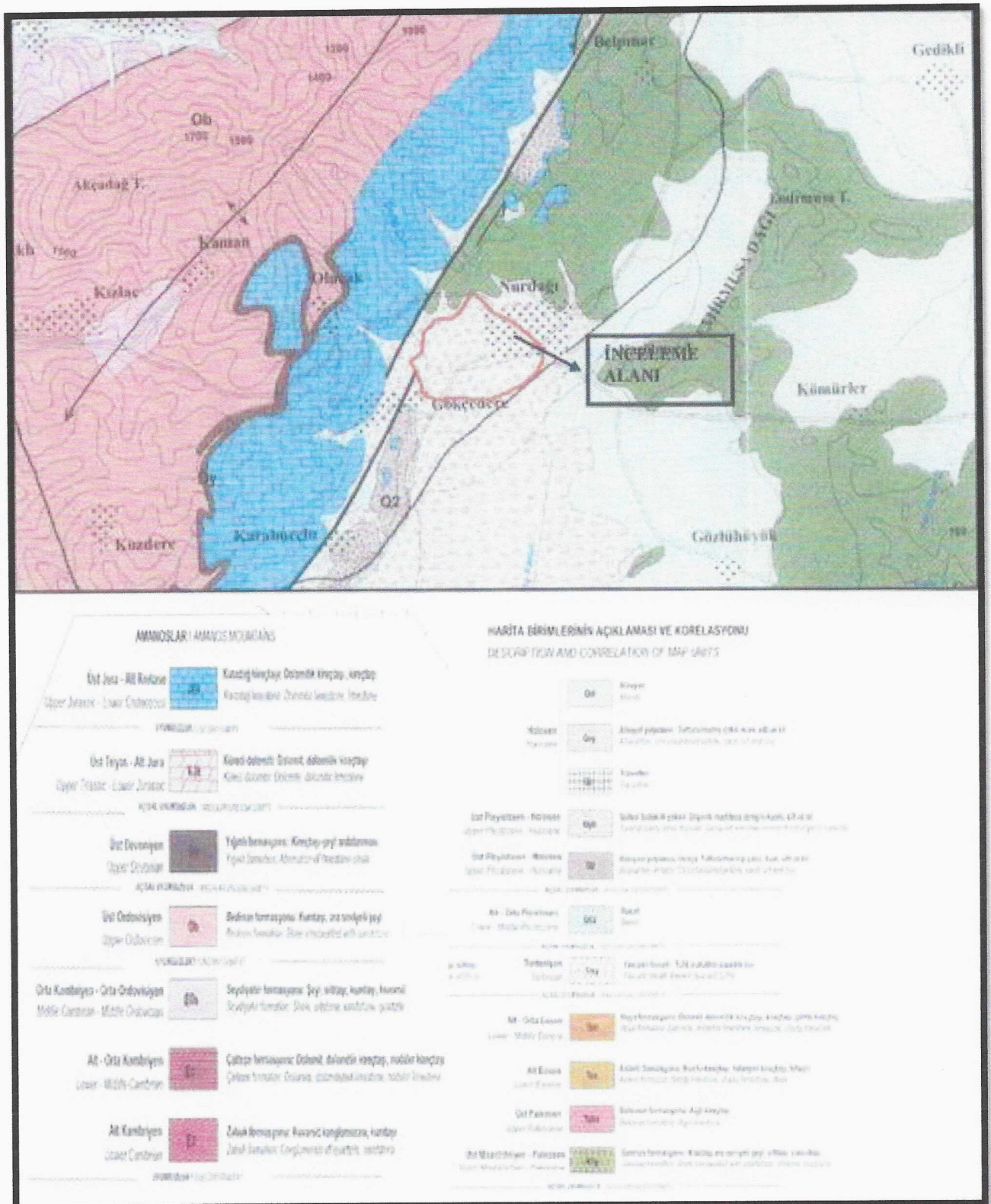
İlçe genelinde kent merkezinin kuzeybatısının İmar Planına Esas Jeolojik-Jeomorfolojik Etüt çalışması yapılmıştır.

İnceleme alanında açılan sondajlara bakıldığında genellikle tek tip jeolojik birime rastlanılmıştır.

Şekil. 15 : Sondaj Lokasyon Haritası (Kaynak: Jeolojik Ve Jeoteknik Etüt Raporu, 2017)

0,00-1,50 m arası koyu kahverenkli yüksek plastisiteli, killi siltli bitkisel toprak yer almaktadır. Bitkisel toprak devamında ise geçişli olarak 20 m ye kadar devam eden, kuvaterner yaşlı alüvyon(Qal) biriminin oluşturduğu gözlenmiştir. Söz konusu bu birim; kahverenkli-kırmızımsı yer yer irili ufaklı düzensiz dağılmış çakıllar içeren, tutturulmamış kumlu, siltli ve killi bir yapıda olup inceleme alanının genelinde gözlenmektedir.

Şekil. 16 : İnceleme Alanı Ve Yakın Çevresinin 1/100.000 Ölçekli Jeoloji Haritası (M.T.A)

Jeolojik Ve Jeoteknik Etüt Raporu Sonuç Ve Önerileri

- 1- Bu çalışmanın amacı; Gaziantep İli, Nurdağı İlçesi'ne bağlı olan Olucak Mahallesi, N37-D-10-D-2-A ve N37-D-10-D-1-B NOLU 2 PAFTADA, 116 Ada, 375 Parsele kayıtlı 100.916,24 m² alanın jeolojik-jeoteknik, jeofizik, hidrolojik ve jeomorfolojik özelliklerini belirlemek, doğal afet risklerini değerlendirmek ve yerleşime uygunluk durumunu belirlemek amacıyla, Çevre Ve Şehircilik Bakanlığı'nın 19.08.2008 gün ve 10337 sayılı genelge eki format-3 göre İmar Planına Esas Jeolojik Jeoteknik Etüt Raporu hazırlanmıştır.
- 2- İnceleme alanında yapılan 8 adet 20.00 metre ve 12 adet 15.00 metre temel sondaj çalışmalarında, 0.00-1.50 metre arası koyu kahverenkli yüksek plastisiteli killi siltli bitkisel toprak yer almaktadır. Bitkisel toprak sonrası ise sondaj sonuna(15.00-20.00 metre derinliğe) kadar kahverenkli yer yer irili ufaklı düzensiz dağılmış çakıllar içeren tutturulmamış kumlu, siltli ve killi alüvyon birimi gözlenmiştir. Bu durum sondaj loglarında detaylı olarak verilmiştir.
- 3- İnceleme alanı genel morfolojik özelliği düzlük bir durumdadır. İnceleme alanının topografik eğimi % 0-5 derece arasında olduğu ve eğim yönlerinin kuzeyden güneye doğru olduğu gözlenmiştir. Bölgenin genel jeolojisi ve inceleme alanının jeolojisi ışığında alüvyon birimi belirlenmiş olup 1/1000'lik ölçekte jeoloji haritaları yapılmıştır.
- 4- İnceleme alanında 6 adet sismik kırılma ve 2 adet rezistivite çalışmalar sonucu; Deprem Büyüklüğü M>4 olup, yer ivmesi $a_0 > 0.2 \text{ g}$ ve daha düşüktür.

ERİM ADI	T.N	Vp (m/sn)	Vs (m/sn)	h (m)	Vp/Vs	p (gr/cm ³)	v	Gmax (kg/cm ²)	Ed (kg/cm ²)	K (kg/cm ²)	To (sn)	Zb	Vs30 (m/sn)	Frm.
Sismik-1	1	850	303	0.25	2.81	1.67	0.43	1533	4375	10021	0.4	1.6	502	Killi Silt
	2	1750	505		3.47	2	0.45	5100	14836	54449				
Sismik-2	1	654	379	0.25	1.73	1.57	0.25	2255	5624	3708	0.34	1.5	593	Killi Silt
	2	1684	596		2.83	1.98	0.43	7033	20091	46772				
Sismik-3	1	538	309	0.25	1.74	1.49	0.25	1422	3566	2415	0.48	1.8	418	Killi Silt
	2	1745	420		4.15	2	0.47	3528	10367	56196				
Sismik-4	1	798	216	0.25	3.69	1.65	0.46	769	2246	9480	0.47	1.8	424	Killi Silt
	2	1762	428		4.12	2.01	0.47	3681	10812	57494				
Sismik-5	1	732	223	0.25	3.28	1.61	0.45	800	2318	7559	0.49	1.8	409	Killi Silt
	2	1728	412		4.19	2	0.47	3394	9977	55193				
Sismik-6	1	650	211	0.25	3.08	1.56	0.44	694	2000	5664	0.54	2	372	Killi Silt
	2	1678	375		4.47	1.98	0.47	2784	8205	52038				

Şekil. 17 : (Kaynak: Jeolojik Ve Jeoteknik Etüt Raporu, 2017)

- 5- Araştırma kapsamında 20 adet temel sondajlardan alınan numuneler üzerinde, zemin ve kaya parametrelerini belirlemek amacıyla zemin tabakalarından alınan örnekler üzerinde T.C. Bayındırlık Bakanlığı onaylı Gaziantep ultra Beton Labaratuarına gönderilmiştir. Bu numuneler üzerinde, Atteberg Limitleri, elek analizi ve taşıma gücüne yönelik üç eksenli basınç deney yapılmıştır.
- **Zemin Grubu (D)**
- **Yerel Zemin Sınıfı Kireç Taşı için(Z4)dir.**
- **Spektrum Karakteristik Periyodu Kireçtaşı için ise $T_a=0.20 \text{ sn}$ $T_b=0.90$)**

Ancak uygulanan çalışmalar ile inceleme alanının genel zemin özellikleri çıkarılmıştır. Bu nedenle bu çalışma parsel bazında zemin etüt raporu olarak kullanılamaz. Bu değerler parsel bazında zemin etüdünde yeniden belirlenmesi gerekir.

- 6- Bölgede yer altı suyu seviyesi açılan sondaj kuyularında ve daha sonradan yapılan ölçümlerde 15-20 metre arasında değişmekte olan bu durum özellikle Alüvyon birimlerinde stabilite sorunlarına yol açabilir. İnceleme alanı çevresinde aktif dere yatağı bulunmamaktadır. Ancak inceleme alanının 700-800 metre kuzeyinde bulunan tepeler arasında bulunan vadilerden gelebilecek aşırı yağış sonrası sellenmelere karşı gerekli önlemler alınmalı, ilgili uzmanlara çevre drenajı ve yapılaşma esnasında ise her yapı için ayrı ayrı temel drenajı mutlaka yapılmalıdır. İnceleme alanı mevsimsel yağışlara bağlı olarak meydana gelebilecek sel sularına karşı imara açılmadan önce mutlaka D.S.İ'den görüş alınmalıdır.
- 7- Yürütülen araştırmalar sonucu elde edilen jeolojik, hidrojeolojik, jeoteknik, parametrelerin ışığında inceleme alanında yerleşime uygunluk durumu belirlenmiştir. İnceleme alanında yapılan gözlemsel ve saha çalışmalarında morfolojik, jeolojik-yapısal özellikler jeofizik, hidrojeolojik olarak mevsimsel dönemler içerisinde yer altı suyunun 15-20 m civarlarında olması, jeoteknik özellikler(taşıma, sıvılaşma, oturma), zeminlerin mühendislik özellikleri, dinamik özellikler ve doğal afet tehlikesi esas alınarak inceleme alanı yerleşime uygunluk açısından; **Önemli Alan (ÖA-5,1)**(Önem Alınabilecek Nitelikte Şişme, Oturma Açısından Sorunlu Alanlar) sınıfına girdiği tespit edilmiştir.

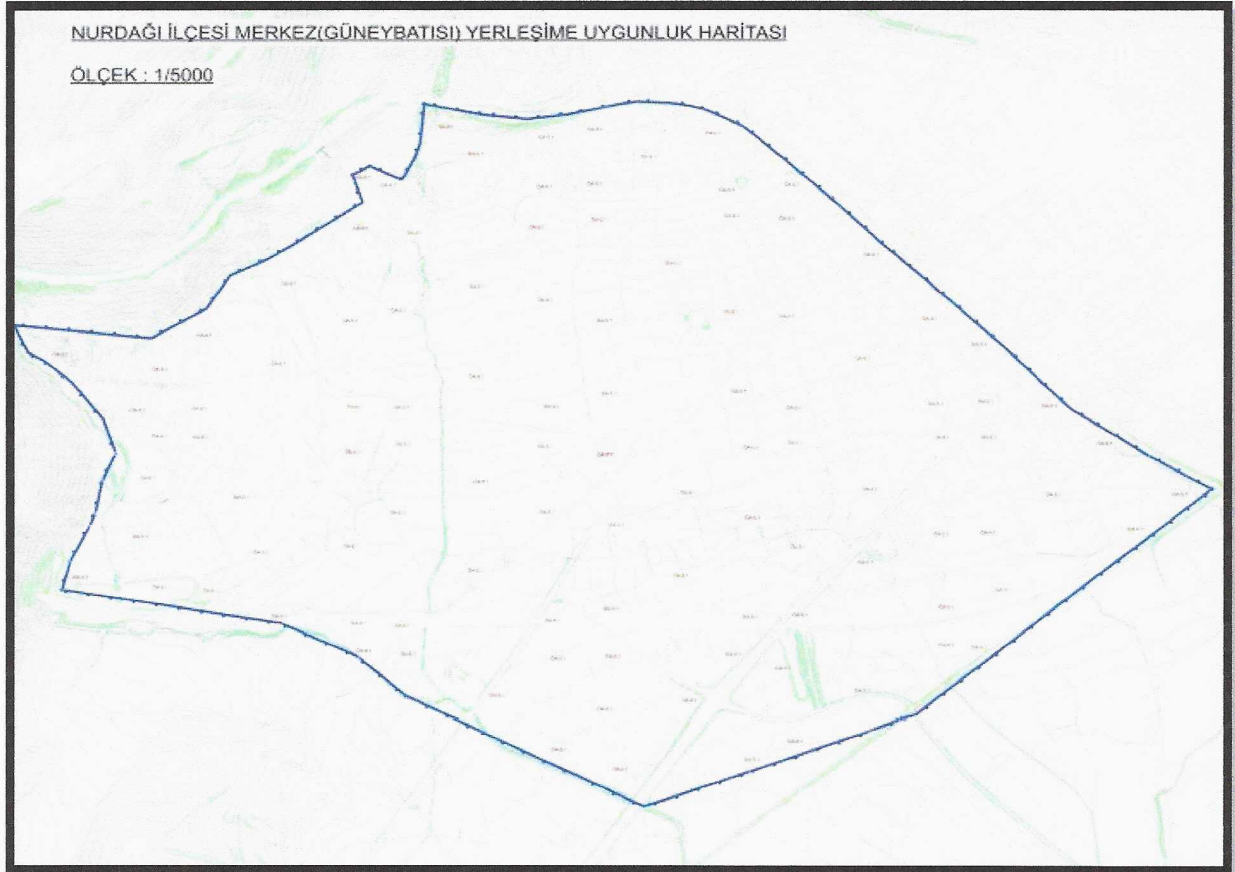
Önemli Alan 5.1 (ÖA-5.1): Önlem Alınabilecek Nitelikte Şişme, Oturma Açısından Sorunlu Alanlar;

İnceleme alanının alüvyonun tutturulmamış kumlu, killi çakıllı birimlerden oluşması ve inceleme alanının 1. Derece Deprem bölgesi olması yerleşime uygunluk haritasında **"Önem Alınabilecek Nitelikte Şişme, Oturma Açısından Sorunlu Alanlar "** olarak değerlendirilmiş ve yerleşime uygunluk haritasında **(ÖA-5.1)** simgesi ile gösterilmiştir.

Planlama aşamasında; ÖA-5.1 ile gösterilen alanlarda,

- Bina önem katsayısı daha düşük binaların az ve/veya orta katlı ve az yoğunluklu olarak planlanması önerilir. Planlama aşamasında "parsel bazında yapılacak çalışmalar" için yapılan öneriler, plan notu olarak belirtilmelidir.
- Birimi meydana getiren malzemeler içerisinde killi birimlerin çokluğu dikkate alınmalı, yapılaşma öncesi parsel bazında yapılacak zemin etütlerinde şişme ve oturma hesaplamalarının yapılması ve gerekli ise zemin iyileştirme yöntemleri kullanılarak zemin dayanım parametreleri artırılmalıdır.
- Bu alanlarda kazı yapılması durumunda (özellikle derin kazı) bazı stabilite problemleri ile karşılaşılabilir. Bu nedenle büyük boyutlu kazı yapılacak alanlarda kazı, şevlendirme, iksa vb. uygulama projeleri hazırlanmalıdır.
- Bu alanlarda zemin litolojileri çok sık değişkenlik göstermesi nedeniyle uygulama öncesi yapılacak zemin etüt çalışmaları sonucuna göre alınacak önlemler tespit edilmeli ve uygulama projeleri hazırlanmalıdır.
- Yapılaşma esnasında her bir yapı için; yüzey ve atık suların temele ulaşmasını engelleyecek drenaj sistemi mutlak suretle yapılmalıdır.
- Parsel bazı zemin etütlerinde temel tipi ve temel derinliği belirlenerek yapı yüklerinin taşıtılacağı seviyelere ait mühendislik parametreleri ayrıntılı olarak irdelenmelidir.
- Temel alanı kazı şevleri vs. atmosferik koşullara uzun süre maruz kalacak şekilde açık bırakılmamalı şevler istinad duvarları ile desteklenmeli, inşaat aşamasına çabuk geçilmelidir.

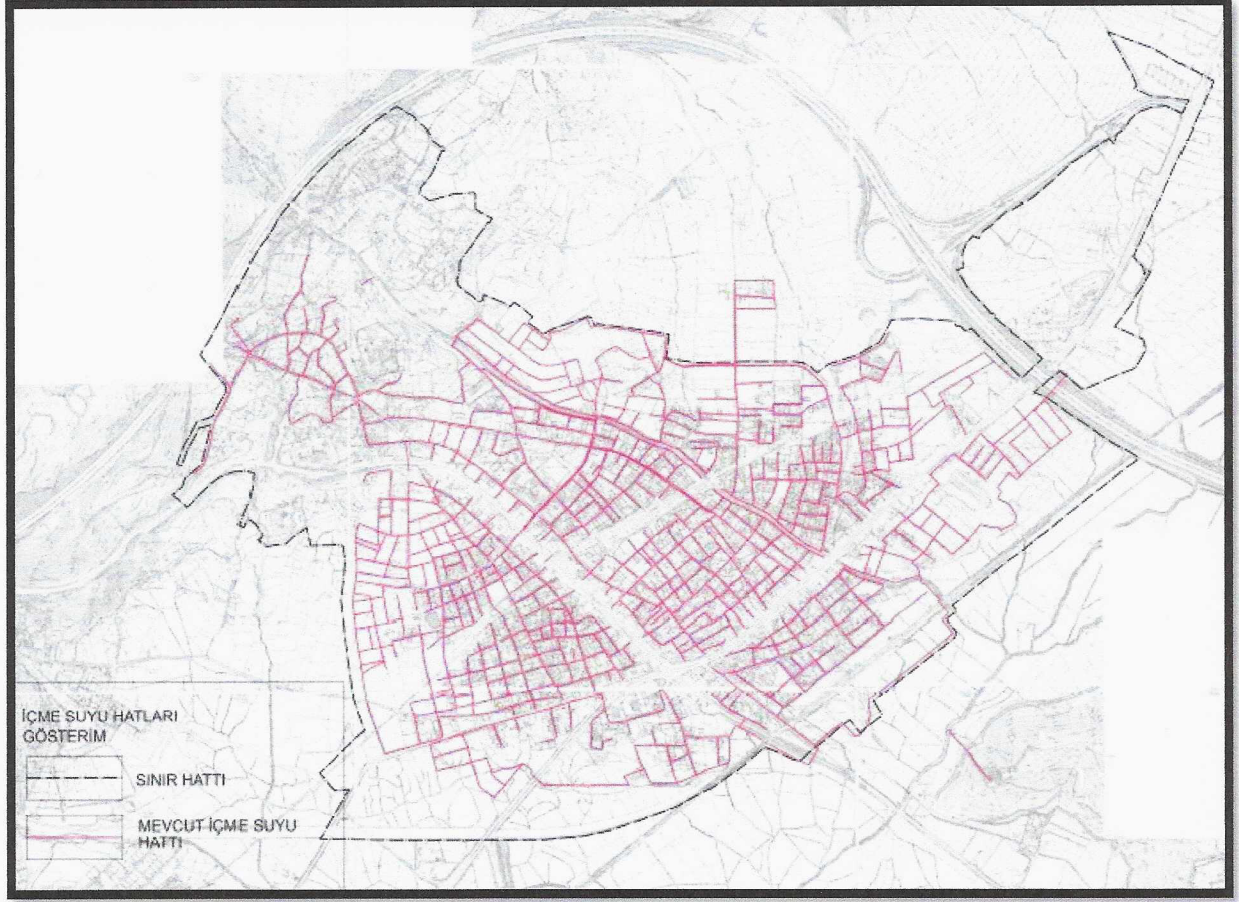
- 8- İnceleme alanı, mülga Bayındırlık Ve İskan Bakanlığının yayınlamış olduğu “Türkiye Deprem Bölgeleri Haritası’na “ göre 1. Derece deprem bölgesi içerisinde yer almaktadır. Her türlü yapılaşmada Bayındırlık Ve İskan Bakanlığının “Deprem Bölgelerinde Yapılacak Binalar Hakkında Yönetmelik” hükümlerine titizlikle uyulmalıdır.
- 9- Tüm bu veriler ışığında çalışma alanının tamamında yapılaşmalar sırasında, 19.08.2008 tarih 26972 sayılı resmi gazete ile değişik “Planlı Alanlar Tip İmar Yönetmeliği” gereğince parsel bazında zemin etüt raporu yaptırılması zorunlu olup zemin etütlerinin Bayındırlık Ve İskan Bakanlığı’nın 10.08.2005 tarih ve 815 sayılı “ Bina ve Bina Türü Yapılar İçin Zemin ve Temel Etüdü Raporu Genel Formatı’na” uygun olarak ve statik projelerin zemin etüdü sonuçlarına göre hazırlanması istenilmeli.
- 10- Hazırlanan bu rapor uygulama imar planına esas olarak hazırlanmış olup, zemin etüt raporu yerine kullanılamaz. Yapıların planlanması aşamasında zemin parametrelerin belirlenmesi amacıyla, ayrı ayrı her parsel alanı için gerekli zemin etüdü yapılmalı ve statik hesaplamalar bu veriler esas alınarak hazırlanmalıdır.

Şekil. 18 : Yerleşime Uygunluk Haritası (Kaynak: Jeolojik Ve Jeoteknik Etüt Raporu, 2017)

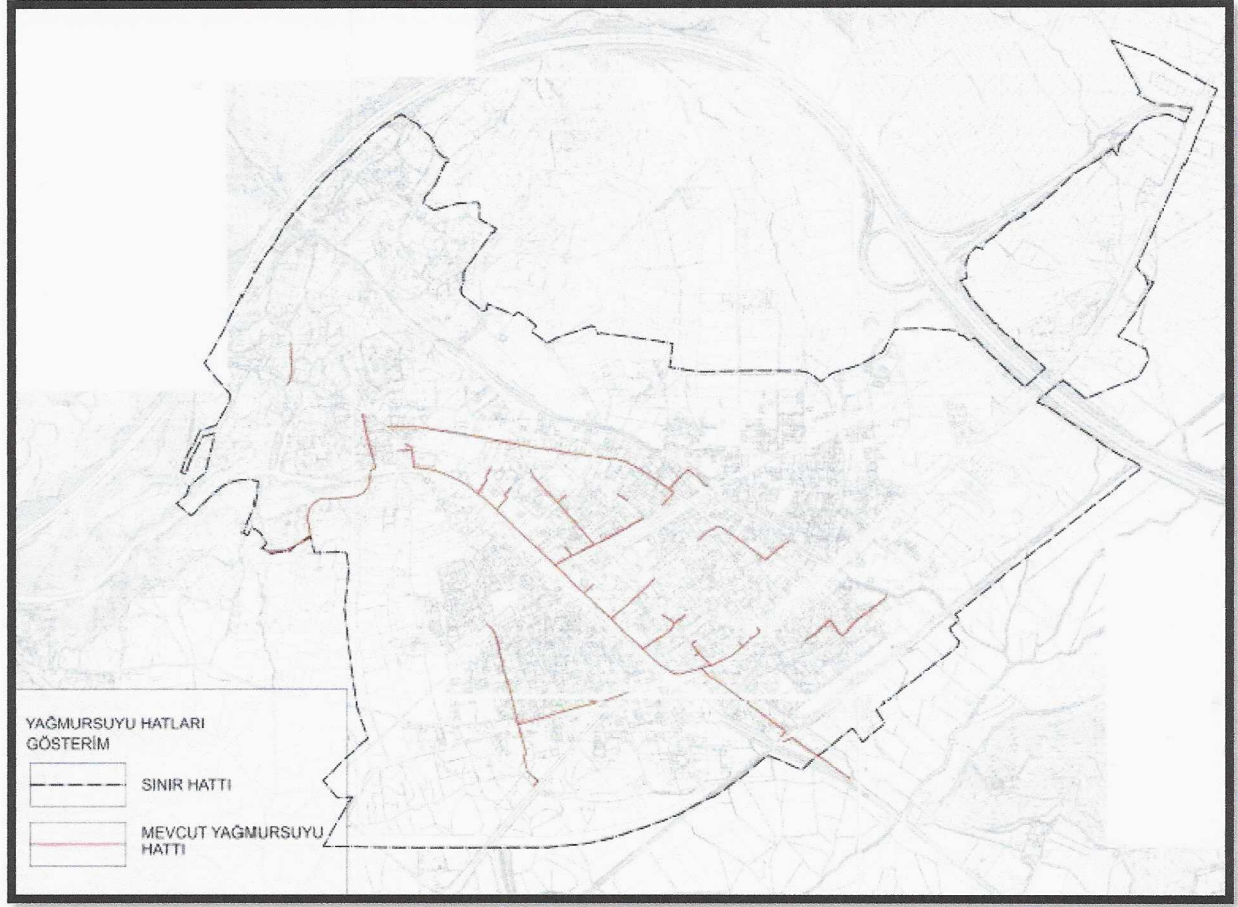
7. KENTSEL TEKNİK ALTYAPI ANALİZLERİ

7.1 İçme Suyu Hatları

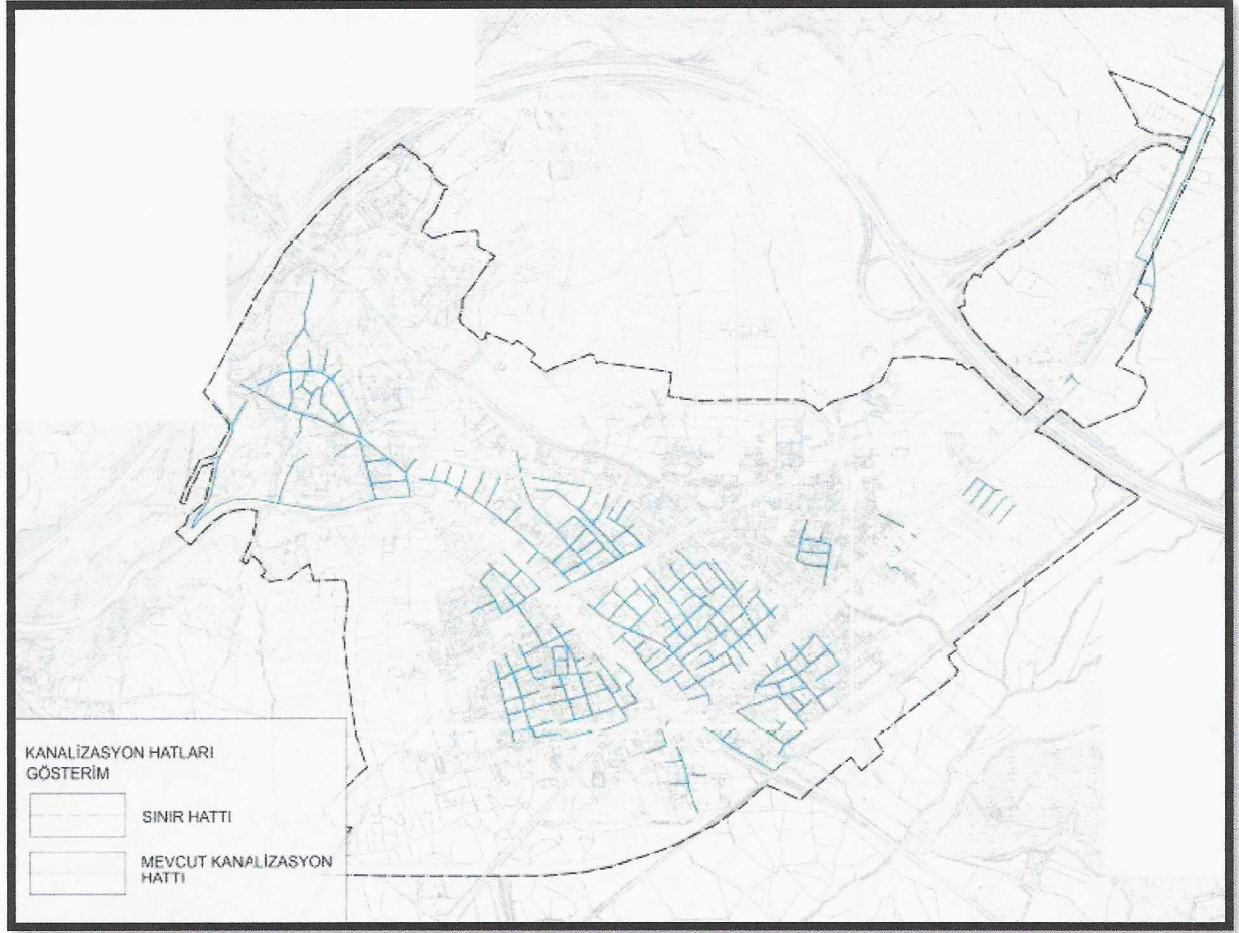
Şekil. 19 : İçme Suyu Hatları Haritası

7.2 Yağmur Suyu Hatları

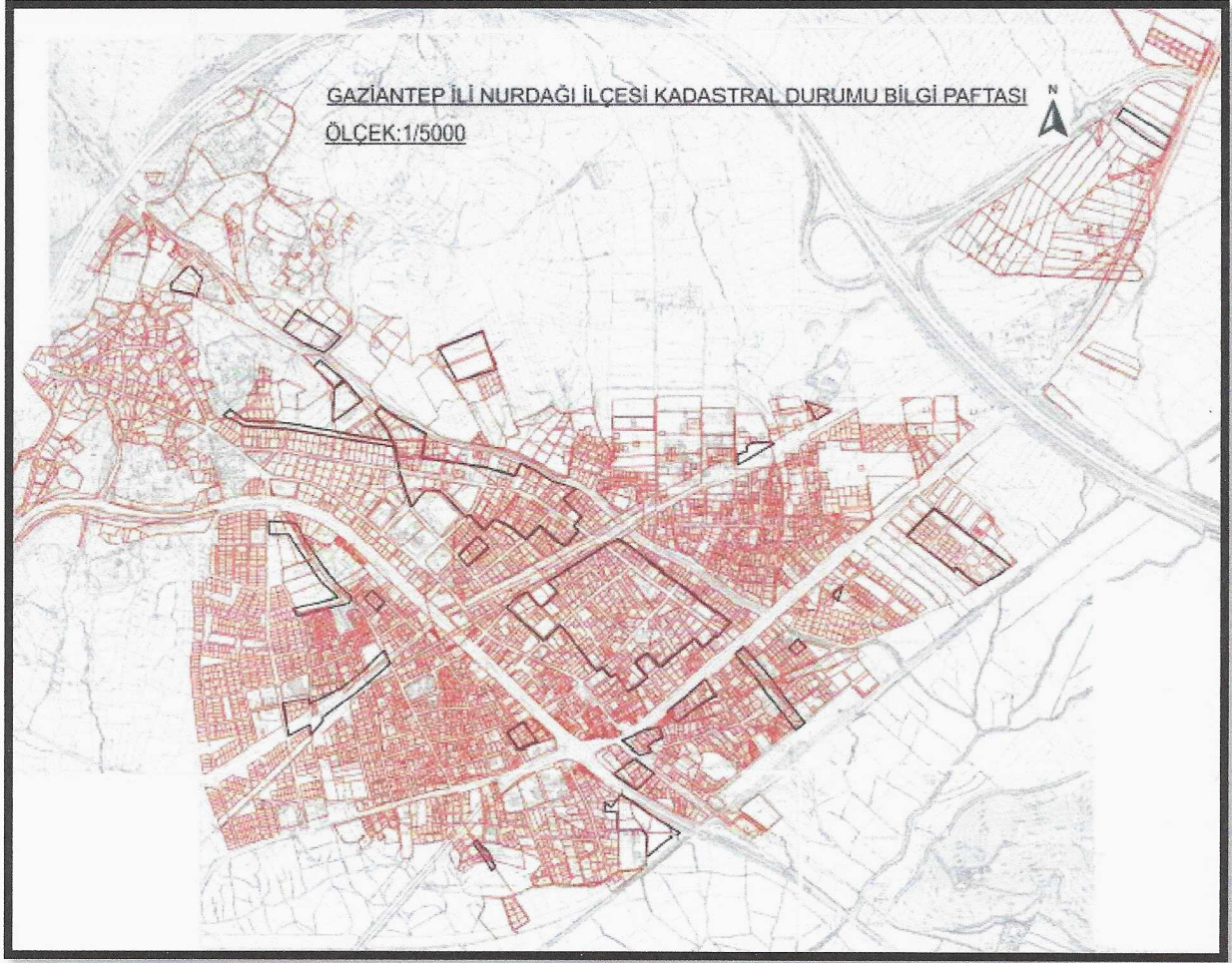
Şekil. 20 : Yağmur Suyu Hatları Haritası

7.3 Kanalizasyon Hatları

Şekil. 21 : Kanalizasyon Hatları Haritası

8. KADASTRO DURUMU ANALİZİ

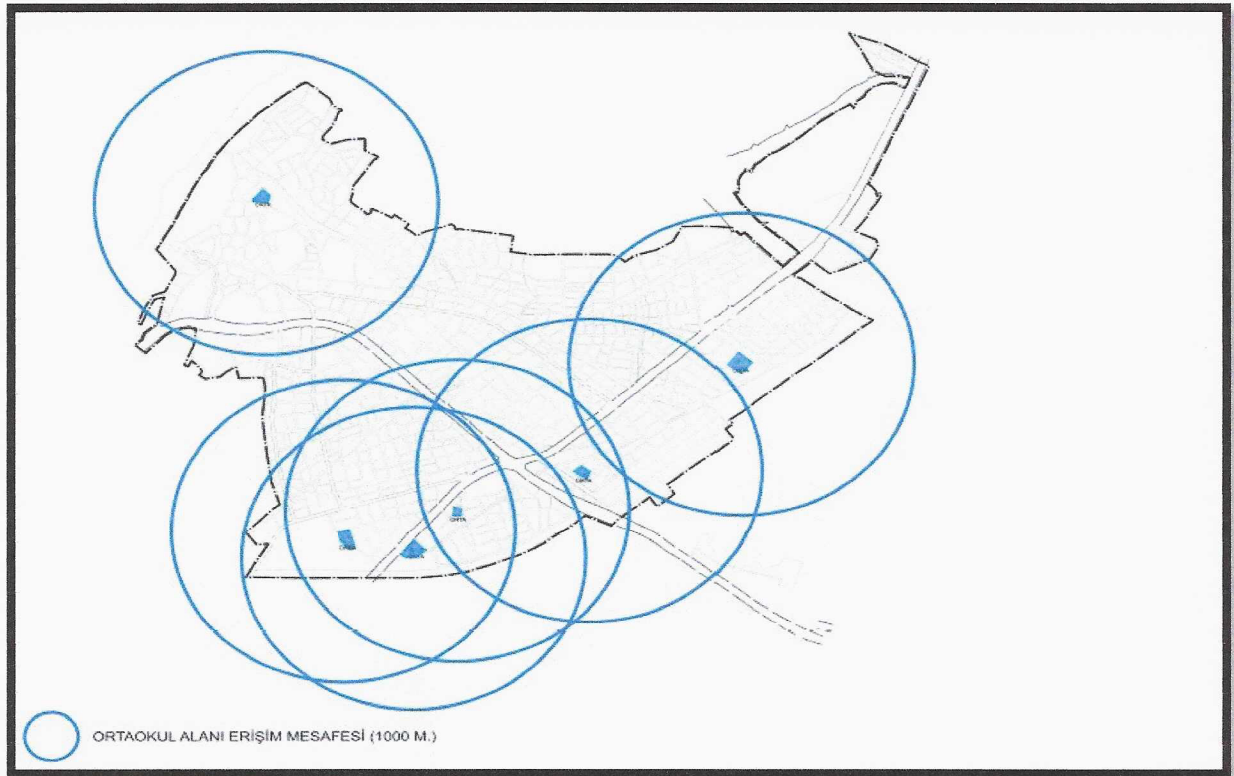
Şekil. 22 : Kadastral Durumu Haritası

Planlama alanında kadastro paftasına bakıldığında parselleri imar parseli ve kadastro parseli olduğu görülmektedir.

9. PLANLAMA ALANI DONATI ALANLARINA ERİŞİLEBİLİRLİĞİ

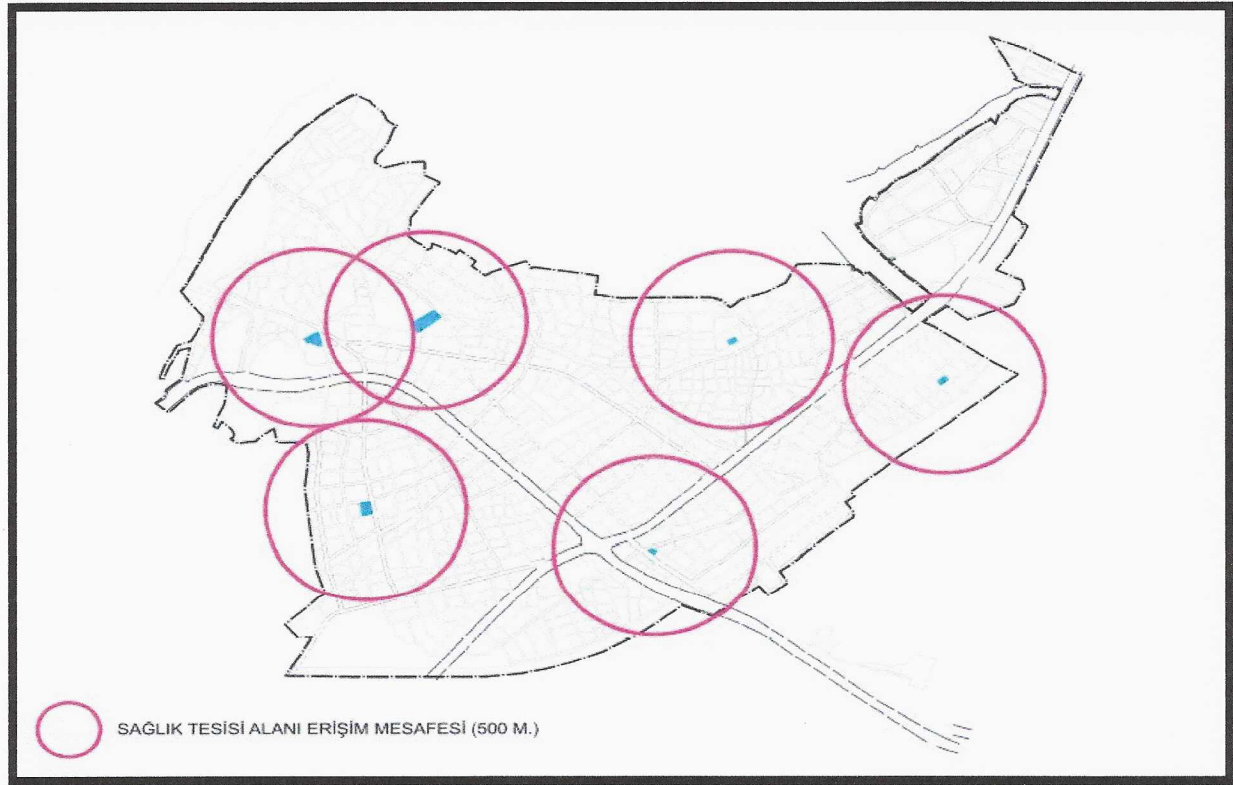
Planlama alanında ilkokul alanlarının erişilebilir mesafede olduğu görülmektedir.

Planlama alanında ortaokul alanlarının erişilebilir mesafede olduğu görülmektedir.

Planlama alanında lise alanlarının erişilebilir mesafede olduğu görülmektedir

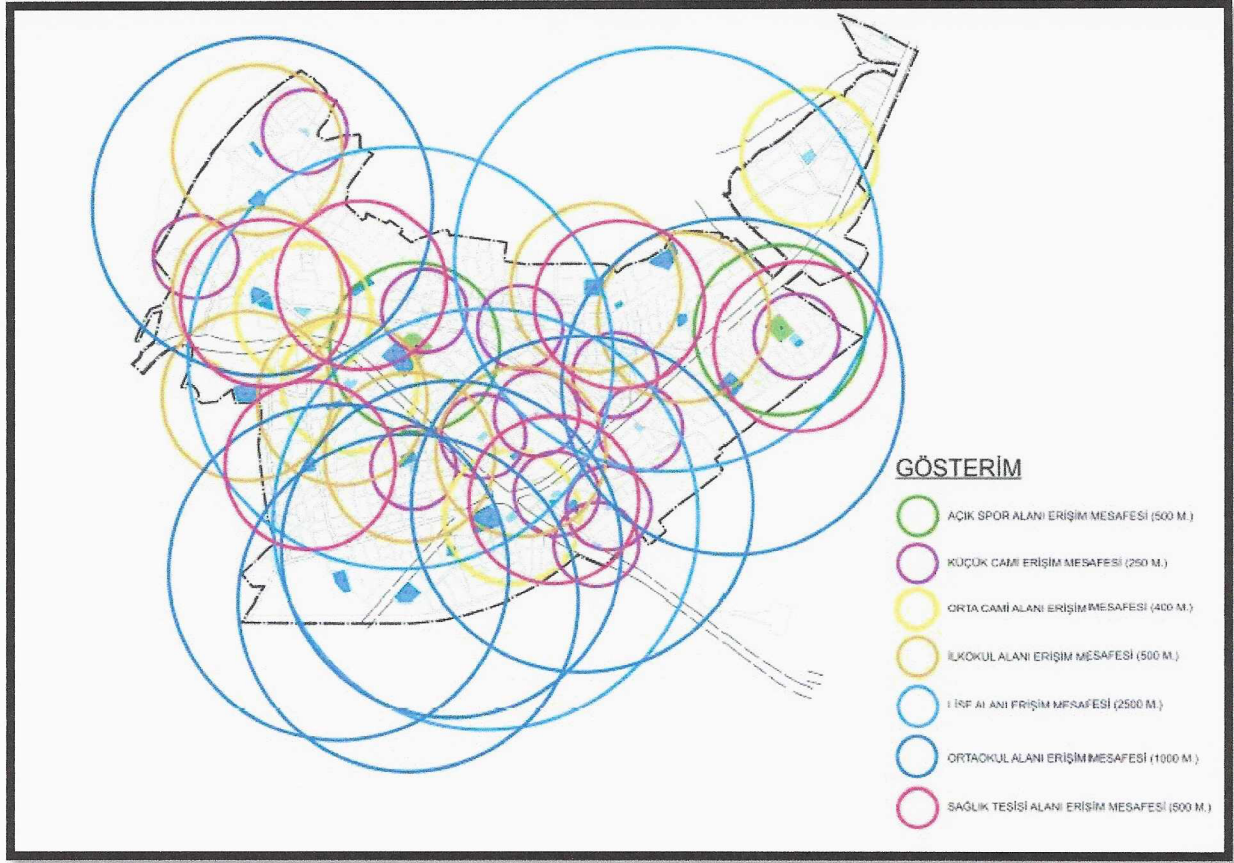
Planlama alanında sağlık alanlarının erişilebilir mesafede olduğu görülmektedir.

Planlama alanında spor alanlarının erişilebilir mesafede olduğu görülmektedir.

Planlama alanında cami alanlarının erişilebilir mesafede olduğu görülmektedir.

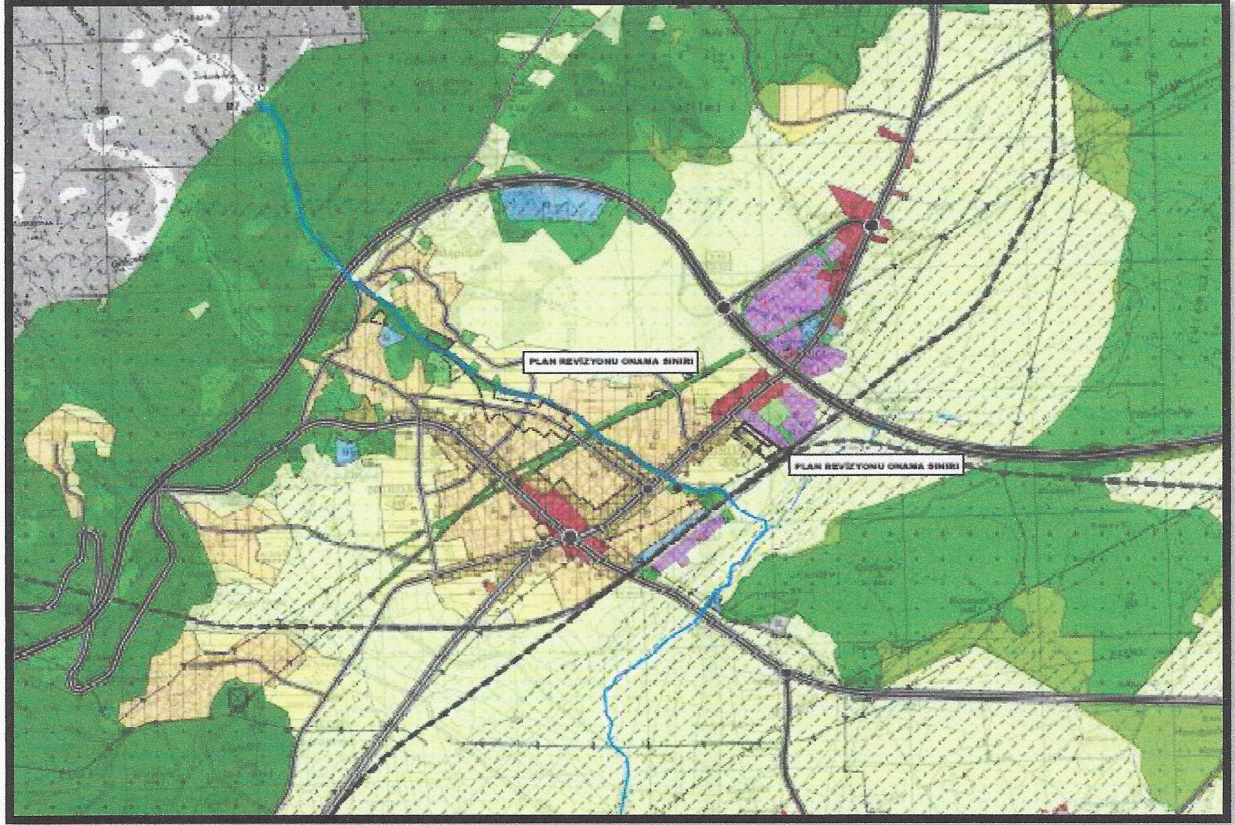

Planlama alanındaki tüm donatı alanlarının erişilebilirlik analizi yapılmış olup, donatı alanlarının erişilebilir mesafede olduğu görülmektedir.

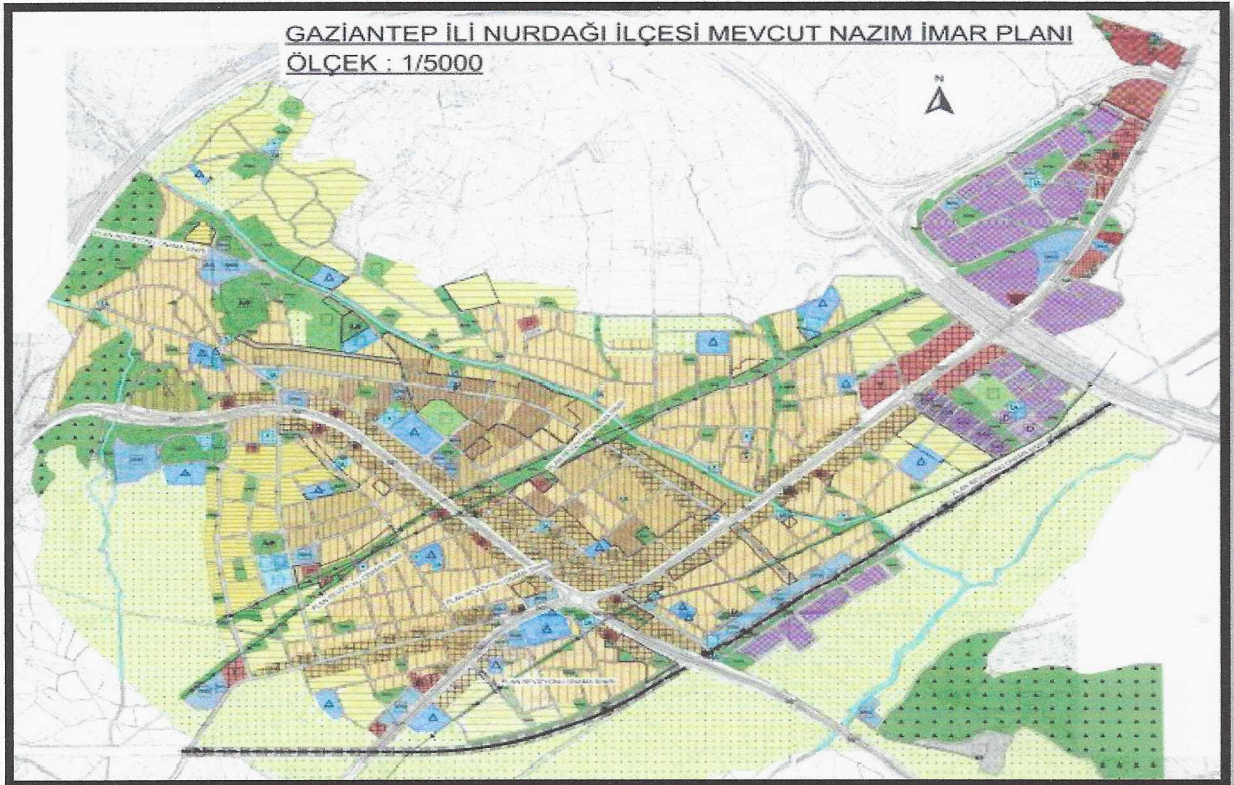
10. PLANLAMA ALANININ MEVCUT 1/25000 VE 1/5000 ÖLÇEKLİ NAZIM İMAR PLANINDAKİ DURUMU

Planlama alanı 1/25000 ölçekli Mevcut Nazım imar planında; düşük yoğunluklu mevcut konut alanı, düşük yoğunluklu gelişme konut alanı, mezarlık alanı, eğitim alanı notasyonu, konut+ticaret alanı ve park alanı olarak planlıdır.

1/5000 ölçekli Mevcut Nazım imar planında ise; düşük yoğunluklu mevcut konut alanı, orta yoğunluklu mevcut konut alanı, yüksek yoğunluklu mevcut konut alanı, yüksek yoğunluklu gelişme konut alanı, düşük yoğunluklu gelişme konut alanı, sağlık alanı, sosyal tesis alanı, ibadet alanı, Pazar alanı, ticaret alanı, mezarlık alanı, rekreasyon alanı, eğitim alanı, park alanı, sanayi alanı, tarım alanı, toplu işyerleri, konut+ticaret alanı ve imar yolu olarak planlıdır.

Şekil. 23 : 1/25000 Ölçekli Mevcut Nazım İmar Planı(N37-d2, N37-c1 İmar Paftaları)

Şekil. 24 : 1/5000 Ölçekli Mevcut Nazım İmar Planı

11. PLAN GEREKÇESİ VE PLAN KARARLARI

14/06/2014 tarihinde Resmi Gazate’ de yayımlanarak yürürlüğe giren Mekânsal Planlar Yapım Yönetmeliği’ne göre ;

İmar planı revizyonu ve ilaveleri

MADDE 25 – (1) *İmar planlarının ihtiyaca cevap vermediği veya uygulamasının mümkün olmadığı durumlar ile üst kademe plan kararlarına uygunluğunun sağlanması amacıyla planın tamamının veya plan ana kararlarını etkileyecek bir kısmının yenilenmesi için bu Yönetmelikte belirtilen ilke, esas ve standartlara uygun olarak imar planlarında **revizyon** yapılır.*

denilmekte olup, Gaziantep ili, Nurdağı ilçesi Nurdağı ilçe belediye meclisinin 07/02/2019 tarih ve 10 sayılı kararı ve Gaziantep Büyükşehir Belediye Meclisinin 21/06/2019 tarih ve 246 sayılı kararı ile onaylanan 1/1000 ölçekli İlave+Revizyon Uygulama İmar Planının; Gaziantep Bölge İdare mahkemesi tarafından, 31/05/2021 tarihinde iptal edilmiştir.

İptale konu edilen 1/1000 ölçekli İlave+Revizyon Uygulama İmar Planının yeniden gözden geçirilerek, yargı kararlarına uygun şekilde değişen yapı ve ihtiyaçlar, uygulamada karşılaşılan sorunlar ve kentsel gereksinimler göz önünde bulundurularak, bütüncül yeni bir planlama çalışmasının hazırlanıp hayata geçirilmesi bir zorunluluk olarak ortaya çıkmaktadır.

Yerleşmenin sahip olduğu potansiyeller ve doğal eşikler göz önüne alındığında gelişmeye yönelik talepler dikkate alındığında; geçmişte ve gelecekte öngörülen gelişme ve büyüme trendi, sağlıklı bir planlama ihtiyacını beraberinde getirmektedir.

Bu kapsamda Nurdağı ilçesinin, kentsel bazda üst ölçekli planlama kararlarını belirleyen ve uygulama planlarına esas oluşturacak öncelikle revizyon nazım imar planlarının ve devamında da uygulama imar planlarının oluşturulması ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Bu bağlamda tüm bu sözü edilen gerekçelerle ve planlar arasındaki kademeli birlikteliği sağlamak amacıyla kamu yararı ilkesi de göz önünde bulundurularak 1/25000 ve 1/5000 Ölçekli Nazım İmar Planı revizyonu hazırlanmıştır.

Yapılan 1/25000 ölçekli Nazım imar planı revizyonunda alan kullanımları; düşük yoğunluklu mevcut konut alanı, orta yoğunluklu mevcut konut alanı, yüksek yoğunluklu mevcut konut alanı, orta yoğunluklu gelişme konut alanı, eğitim alanı notasyonu, ticaret alanı, sanayi alanı, park alanı, Pazar alanı, toplu işyerleri, küçük sanayi alanı, Belediye Hizmet alanı notasyonu, sağlık alanı notasyonu ve konut+ticaret alanı olarak tanımlanmıştır.

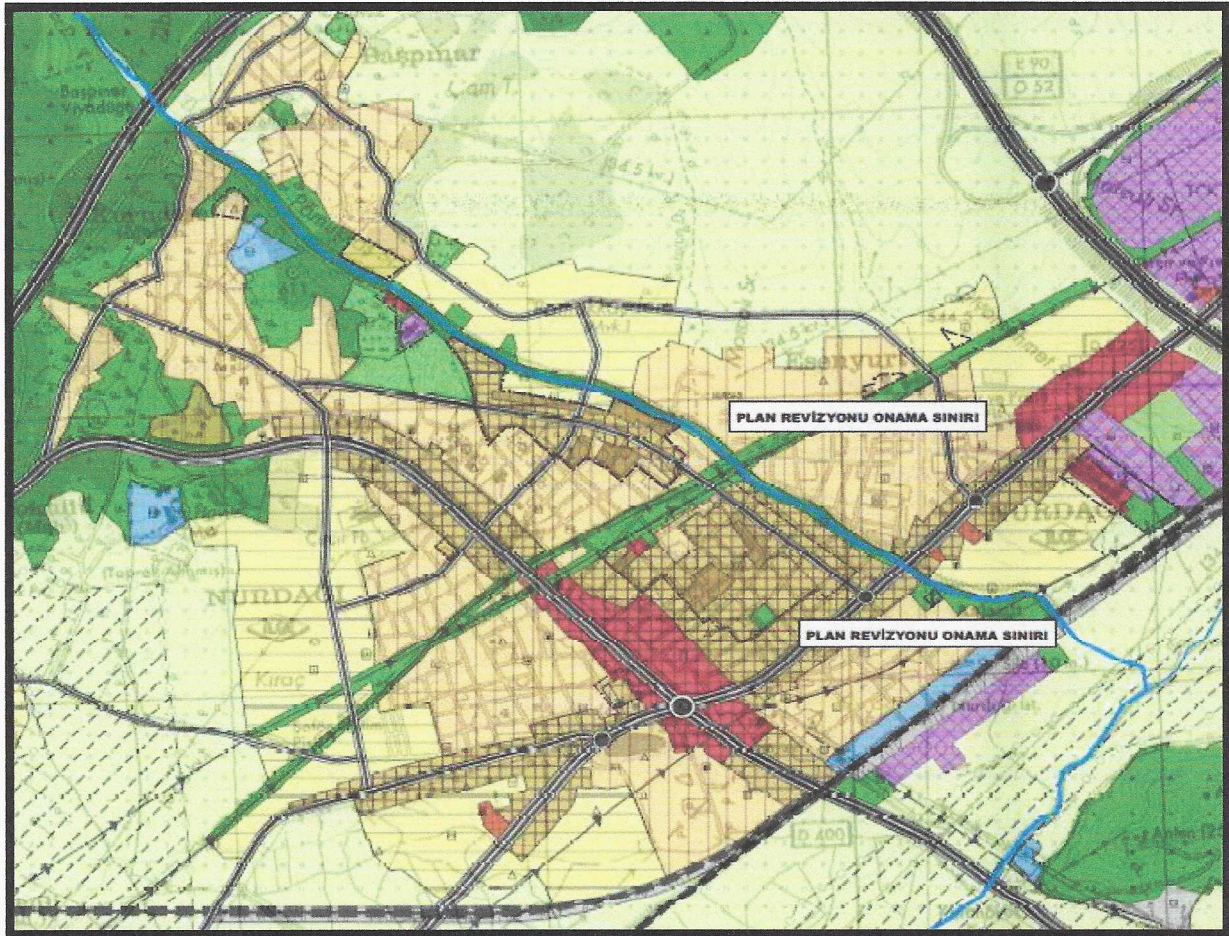
1/5000 ölçekli Nazım İmar planı revizyonunda ise; düşük yoğunluklu mevcut konut alanı, orta yoğunluklu mevcut konut alanı, yüksek yoğunluklu, mevcut konut alanı, orta yoğunluklu gelişme konut alanı, belediye hizmet alanı, toplu işyerleri, Pazar alanı, ticaret alanı, ticaret+konut alanı, küçük sanayi alanı, sanayi alanı, sağlık alanı, sosyal tesis alanı, eğitim alanı, ibadet alanı, park alanı, mezarlık alanı, tarım alanı ve imar yolu olarak planlanmıştır.

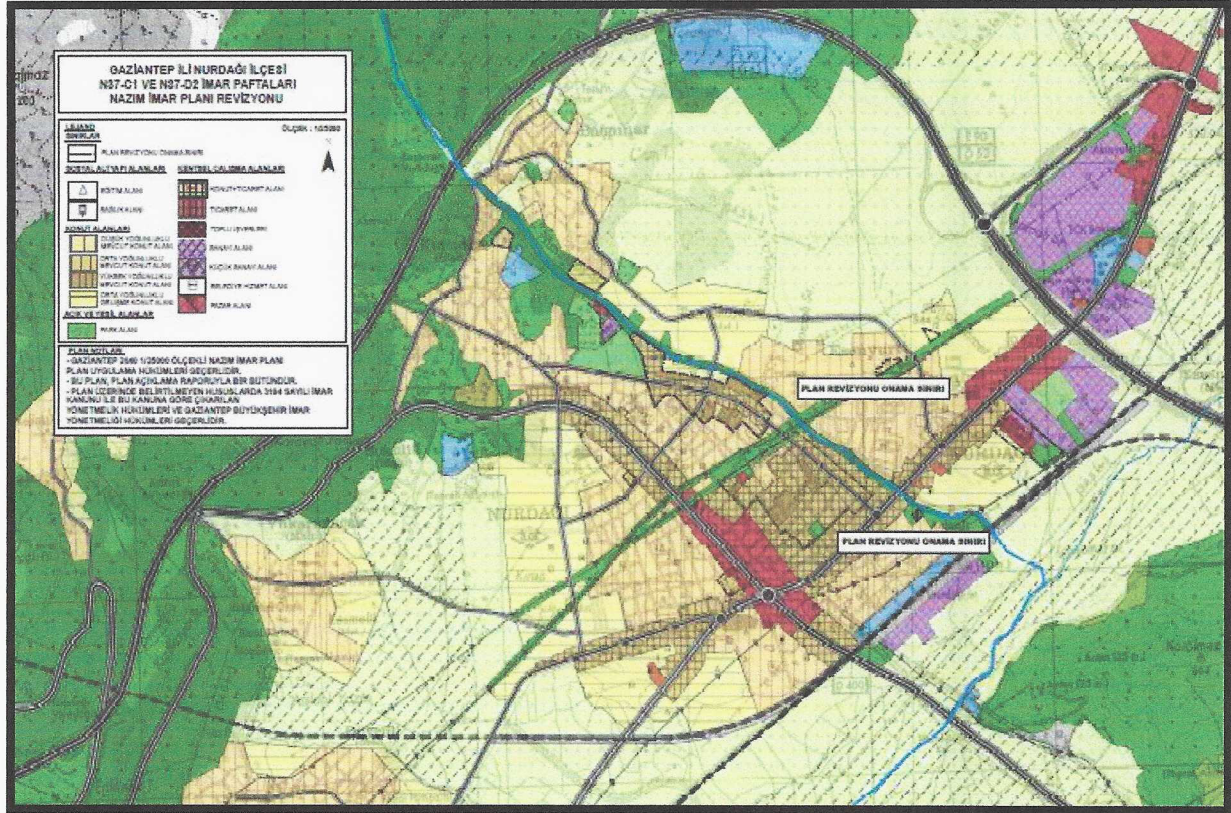
12. MEVCUT VE ÖNERİ PLAN KAPSAMINDA ARAZİ KULLANIMI VE YOĞUNLUK KARARLARI

ARAZİ KULLANIM	MEVCUT PLAN	ÖNERİ PLAN
EĞİTİM ALANI	26.036 M2	23.227 M2
PARK ALANI	57.340 M2	53.765 M2
İBADET ALANI	3390 M2	3257 M2
PAZAR ALANI	2426 M2	2088 M2
MEZARLIK ALANI	37.633 M2	33.466 M2
SAĞLIK ALANI	9937 M2	10.048 M2
BHA ALANI	-	3016 M2
SANAYİ ALANI	14.154 M2	19.045 M2
KÜÇÜK SANAYİ ALANI	-	9348 M2
TOPLU İŞYERLERİ	11.229 M2	16.636 M2
REKREASYON ALANI	7475 M2	-
TARIM ALANI	10.929 M2	11.189 M2
KONUT ALANI	440.780 M2	203.934 M2
KONUT+TİCARET ALANI	29.338 M2	227.005 M2
TİCARET ALANI	11.030 M2	10.615 M2
SOSYAL TESİS ALANI	1777 M2	1777 M2

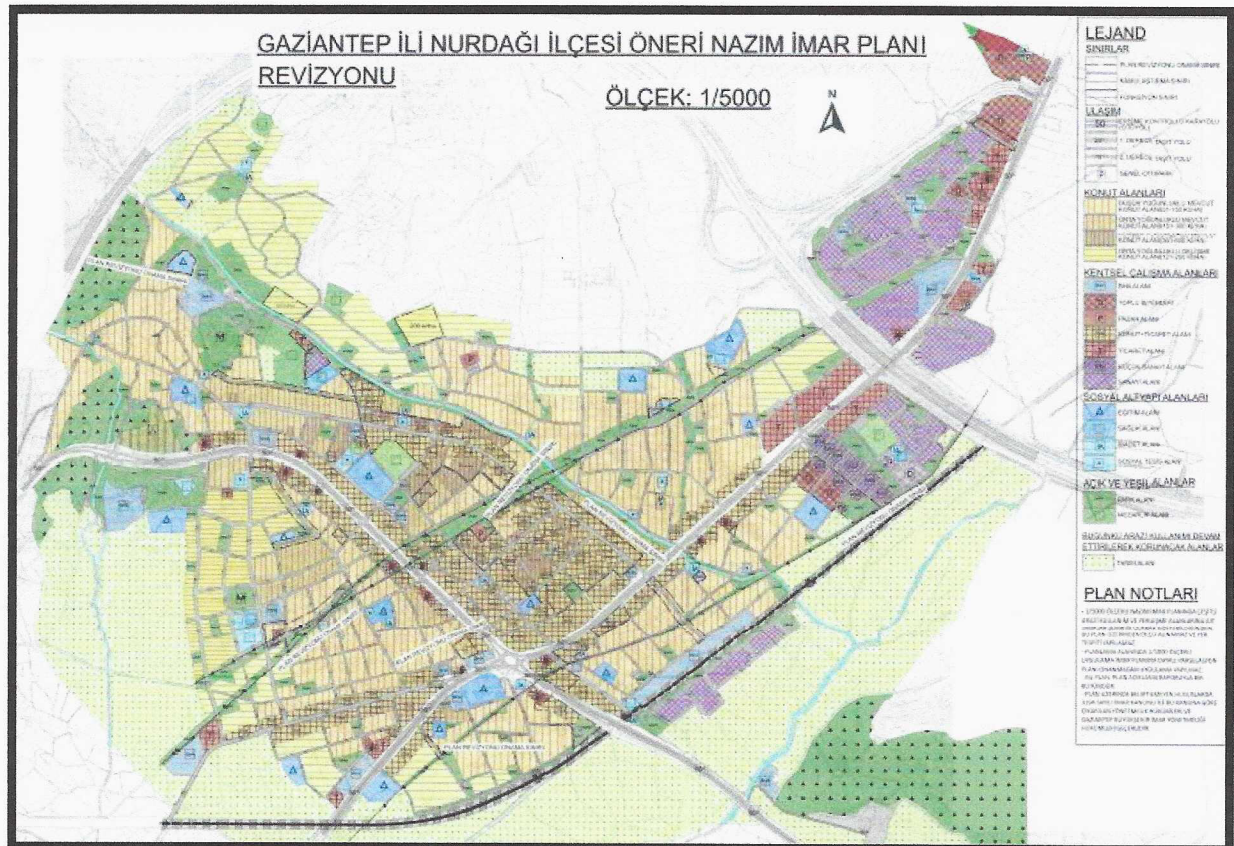
Tablo.1: Arazi Kullanım Tablosu

Nurdağı ilçesi mevcut plan nüfusu, 57.241 kişidir. İmar plan revizyonu ile öngörülen nüfus 57.127 kişidir. Nüfus azalmış olduğundan yoğunluk artışı olmamıştır. Nüfus plan genelinde dengelenmiştir.

Şekil. 25 : 1/25000 Ölçekli Öneri Nazım İmar Planı Revizyonu(N37-d2, N37-c1 İmar Paftaları)

Şekil. 26 : 1/5000 Ölçekli Öneri Nazım İmar Planı Revizyonu

1/25000 ÖLÇEKLİ NAZIM İMAR PLANI PLAN NOTLARI

- 1) GAZİANTEP 2040 1/25000 ÖLÇEKLİ NAZIM İMAR PLANI PLAN UYGULAMA HÜKÜMLERİ GEÇERLİDİR.
- 2) BU PLAN, PLAN AÇIKLAMA RAPORUYLA BİR BÜTÜNDÜR.
- 3) PLAN ÜZERİNDE BELİRTİLMİYEN HUSUSLARDA 3194 SAYILI İMAR KANUNU İLE BU KANUNA GÖRE ÇIKARILAN YÖNETMELİK HÜKÜMLERİ VE GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR İMAR YÖNETMELİĞİ HÜKÜMLERİ GEÇERLİDİR.

1/5000 ÖLÇEKLİ NAZIM İMAR PLANI PLAN NOTLARI

- 1) 1/5000 ÖLÇEKLİ NAZIM İMAR PLANINDA ÇEŞİTLİ ARAZİ KULLANIM VE YERLEŞME ALANLARINA AİT SINIRLAR ŞEMATİK OLARAK GÖSTERİLDİĞİNDEN, BU PLAN ÜZERİNDEN ÖLÇÜ ALINAMAZ VE YER TESPİTİ YAPILAMAZ.
- 2) PLANLAMA ALANINDA 1/1000 ÖLÇEKLİ UYGULAMA İMAR PLANINA DAYALI PARSELASYON PLANI ONANMADAN UYGULAMA YAPILMAZ.
- 3) BU PLAN, PLAN AÇIKLAMA RAPORUYLA BİR BÜTÜNDÜR.
- 4) PLAN ÜZERİNDE BELİRTİLMİYEN HUSUSLARDA 3194 SAYILI İMAR KANUNU İLE BU KANUNA GÖRE ÇIKARILAN YÖNETMELİK HÜKÜMLERİ VE GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR İMAR YÖNETMELİĞİ HÜKÜMLERİ GEÇERLİDİR.

MIRAY İPEK KÖSE
- Şehir Plancısı -
İşyeri Tescil No : 27151100
Sicil No : 27151100
Diploma No : 17-2503.27
İstatiye Vergi Dairesi : 3637 6408 614